

Upravištvu Ljubljana Knafljeva
ulica 3 - Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125, 5126

Inseratni oddetek: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 3 - Tel. 5492, 2492.

Podružnica Maribor Gosposka ulica
št. 11 - Telefon št. 2455

Podružnica Celje Kocanova ulica št.
2 - Telefon št. 190

Istakumi pri post. šek zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
5122, 5123, 5124, 5125, 5126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Str.-smayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Dva tipična boljševiška voditelja

Umor Kirova je imel za rusko javnost strahovite posledice. Pokazalo se je, da je institucija množstvenega terorja še vedno ena izmed temeljnih uredb sovjetskega kazenskega postopka. Sto in sedemdeset ljudi je bilo kratkim potom ustreljenih in ta nagli sod ne najde v očeh civiliziranega sveta opravičbe, čeprav sovjetska uradna izjava zatrjuje, da je bila pri vseh ustrelnih izvršena podrobna preiskava, ki je ugotovila nedvoumno krivdo, in da zato ruskega pravosodja ne zadeva nikak očitke.

Kljub temu pa ima ta obžalovanja vredni dogodek vendar neko dobro stran, kajti kaže, da je na Ruskem le prodorlo prepričanje, da je treba izvesti neko »čistko« med poglavarji komunizma in da je treba z vodstva odstraniti pred vsem židovski živelj. Rusi uvidevajo, da so jim danes židje samo v napoto, čeprav so jim bili nujno potrebni v prvih dneh revolucije. Židje pri vseh svojih sposobnostih niso za vztrajno delo, kjer se uspeh pokaže šele čez daljši čas. Njihov temperament jih zavlja v nepotrpežljivost in neučakanost, da hočejo takoj videti učinek svojega »mestjstva«.

Tako je bilo s Trockim, ki je hotel na vsak način stranko obdržati v večni revoluciji in je videl v Rusiji samo razsadinjo za komunistične prevratne ideje; ista je s Kamenjevom in Zinovjevom, ki sta zopet skušala napraviti zmedo in peripetuirati vretje. Kakor pa vse kaže, današnjim Rusom ni več dosti za mesijansko vlogo svetovne revolucije. Oni hočejo živeti in delati na sedanji osnovi, ter dopustiti prirodnemu razvoju, da napravi svoje delo.

Med poglavarji komunizma je nedvomno mnogo osebnosti, ki so prežeti z vero v edino zveličavni pomen komunizma. Poleg Lenina, Kalinina, Buharina, Molotova, Vorošilova, Budjonega in drugih, o katerih je znano, da niso iskali osebnih koristi, imamo vrsto moči, ki so pravo nasprotje teh ruskih ljudi. Lov za dobičkom je znana lastnost židovskega življa in Zinovjev ter Kamenjev sta prava zastopnika svojega plemena.

Žid Radomyšlski si je nadel staro rusko plemiško ime, da je pred rusko javnostjo prikri svoj, ruskemu narodu vedno nesimpatično poreklo. Kot tipični karikist revolucije se je pojavljal v ospredju vselej, kadar je bilo treba zbuditi strasti in najnižje instinkte množic. Mojstrovina te vrste je bil pokol 800 nedolžnih ruskih ljudi, ki so morali p. l. 1918. po umoru Žida Urickega. Organizator te moritve je bil Zinovjev. Isti Zinovjev si je zaslužil priznanje boljševikov s pozivom petrogradskim delavcem, naj se polaste 600 garnitur perila carja Nikolaja in dodal frazo, da naj delavci dokažejo, da znajo nositi fino perilo ravno tako kakor car Nikolaj. Njegova borba z epidemijo legarja je znana. Dovršena pa je bila z uspehom, ko je pomrlo vse, kar je bilo v Petrogradu okuženega, in ko je kuga po prirodnem razvoju izgubila svojo moč ter je tudi severni mraz storil svoje za tretje legarja. Slavo pa je požel Zinovjev.

Oktober meseca 1918. je bil Zinovjev poslan v Nemčijo, kjer je nemško delavstvo hujškal na teror: »Ne bodite mehkega srca. Interesi revolucije stojte nad prelito krvjo. Maščujte se za svoje ponižanje, ne štedite nikogar, vaša dolžnost je, da se poslužite najbrzobitnejšega izražja«. Nemška vlada je seveda ročno izgnala židovskega evangelista in apostola prelivanja krvi.

Značilno je, da se je krvava osvetoželjnost Zinovjeva vzbudila šele po boljševiškem prevratu, ki je bil zanj veliko iznenadenje. Ves čas bojev se je držal daleč stran. Njegovi sodrugi označujejo njegovo vedenje kot strahopetnost najvišje mere. Po zmagi boljševikov pa je takoj začutil v sebi junaka. Ko se je boljševiška vlada preselila iz Petrograda v Moskvo, je dobil nalog, da organizira začetke vlade in uprave. Napravil pa je tako zmedo, da so ga morali takoj odstraniti. Preselil se je v kominternu, od koder je pridigal svetovno revolucijo. A tudi tu ni imel uspeha.

Ko se je po smrti Lenina vnel boj za njegovo nasledstvo, je bil zopet Zinovjev oni, ki je onemogočil Trockega z očitkom, da je manjševik in da ustvarja v stranki svojo frakcijo. Braunstein - Trocki je podlegel v tem boju, čez dve leti pa je bil tudi Zinovjev izključen iz stranke in mu je bila odvzeta vsa moč — zaradi istega pregreška. Pa se je spokoril in pisaril Stalinu skesana pisma. Zopet so ga sprejeli v stranko, pa so ga morali l. 1932. ponovno izključiti, to pot skupno s Kamenjevom. Po kratki dobi je znova nastopil spokorniški pot; pri tem se je prav plazil pred Stalinom. Odpuštili so mu, toda zdaj je menda izločen za vedno.

Slični tip židovskega karierista predstavlja Kamenjev. On je sin židovskega zdravnika Rosenfelda v Tiflisu. Svoj čas je bil velepomembna osebnost v stranki. Oktobrskega prevrata pa se je tako ustrašil, da je par dni pred izbruhom pisal vodstvu komunistične stranke, da se ne strinja z njeno politiko in

Proučevanje pogojev za izročitev Posaarja Nemčiji:

Demilitarizacija Posaarja

Zaradi točne proučitve pogojev za obnovo nemške suverenosti v Posaarju je bila seja sveta Društva narodov odgodena

Zeneva, 16. januarja, g. Za popoldne napovedana seja sveta Društva narodov je bila odgodena na jutri ali pojutrišnjem. Na dnevnem redu je razprava o resolucijskem osnutku in priporočilih odbora treh glede povratka Posaarja Nemčiji. Odgovore se je izjavila veliko pozornost. O vzrokih se je zvedelo, da je dal povod predsednik odbora treh baron Alois. V razgovoru z nemškim strokovnjakom Bergerjem v teku dopoldneva je baron Alois naglašal, da bi bilo najprimernejše doseči splošno in istočasno likvidacijo posaarskega problema; zato je predlagal, naj bi svet Društva narodov istočasno proglasil suverenost Nemčije nad Posaarjem ter določil rok za tehnično izvedbo tega sklepa. Glede tega roka se v krogih Društva narodov imenuje dan 15. marca. S tem rokom pa nemški strokovnjak ni zadovoljen in zahteva točno upoštevanje rimskega dogovora, po katerem bi bilo treba Posaarje vrniti najkasneje po poteku enega meseca po glasovanju. Računajo, da bo glede tega prišlo do sporazumne rešitve. Vsekakor je treba pri tem najti tudi formulo, ki bo proglasitev nemške suverenitete v Posaarju vezala na določitev roka, obenem pa zaščitila pravice Društva narodov, interese Francije ter zadržala ohranitev obveznosti, ki jih je berlinska vlada prevzela nasproti ženevski organizaciji. Franciji in prebivalstvu v Posaarju bodisi v verski pogodbi, ali iz proste volje. Zaradi razčiščenja vseh teh vprašanj se je zdlo najbolj primerno, da se današnja seja za dan ali dva odgodi.

Demilitarizacija Posaarja

Zeneva, 16. januarja, w. Med predsednikom odbora trojice baronom Aloisjem in nemško vlado, francoskim znanim ministrom Lavalom in angleškim delegatom Edenom se trenutno vršijo pogajanja glede dneva povrnitve Posaarja, kar je v bistveni zvezi z umikom mednarodnih vojaških oddelkov ter z ureditvijo nekaterih še nerešenih gospodarskih in finančnih vprašanj. Kakor se zatrjuje, se je sprožilo že tudi vprašanje demilitarizacije Posaarja.

Ja. S francoske strani se naglašja, da je bilo to že po določbah versajske mirovne pogodbe popolnoma nedvoumno urejeno, vendar mislijo, da bo Laval v govoru pred svetom Društva narodov še enkrat spomnil na to dejstvo in naglasil, da spada Posaarje po določbah versajske pogodbe v demilitarizirani pas ob levem bregu Rena. Na nemški strani smatrajo, da ni nobene razloga, da bi se ponovno načelo to vprašanje.

Glasovnice bodo sežgali

Zeneva, 16. januarja, AA. Vlak s posaarsko plebiscitno komisijo in žarami z glasovnicami je že prispel v Zenevo. Vso pot je vlak spremljala močna vojaška straža. Glasovnice bodo uradniki Društva narodov ponovno prešli in dobili rezultate protokolirali, nato pa bodo vse glasovnice sežgane, da ne bo več mogoče dognati, kako je kdo glasoval.

Tehnična plat izročitve Posaarja

Zeneva, 16. januarja, č. V krogih Društva narodov se je razširila vest, da je francoska delegacija izročila posaarskemu odboru Društva narodov poslanico, v kateri zahteva, naj pred izročitvijo Posaarja Nemčiji reši še nekatere tehnične vprašanja, zlasti glede pokonine uradnikom, podeljevanja podpor in slično. Dokler ta vprašanja ne bi bila rešena, naj se določi rok, kdaj naj se Posaarje izroči nemškimi oblastem. V mednarodnih krogih upajo, da bodo ta vprašanja naglo urejena, kakor zahteva Francija.

Nemčija bo izpolnila svoje obveznosti

Berlin, 16. januarja, AA. Notranji minister Frick je sprejel zastopnike tujih listov in jim podal izjavo o raznih vprašanjih, ki so v zvezi z izidom posaarskega plebiscita. Izjavi je med drugim, da je prepričan o lojalnosti Francije. Po njegovem bo v bodoče Posaarje most med Nem-

čijo in Francijo, ne pa pregrada med njima. Zato bo 13. januar 1935. po njegovi sodbi pomemben datum za pomirjenje Evrope.

Nemčija bo strogo spoštovala določbo sporazuma od 3. decembra, po katerih se je med drugim obvezala, da bo plačala Franciji za premostitve, železnice in naprave na železniških postajah 900 milijonov frankov odkupnine. Sporazum določa tudi obliko tega plačila. Glede na devize ki jih bo morala zbrati, pa si Nemčija ne dela nikakih skrbi. Določeni znesek bo plačala povsem po določilih rimskega sporazuma. Nemška vlada se je že 4. junija 1934 glede onih, ki imajo pravico glasovati, kakor tudi z nadaljnjo garancijako izjavo z dne 3. decembra preteklega leta glede onih, ki vsaj tri leta živijo v Posaarju zavezala, da jih ne bo preganjala. Menjimi in drugimi prebivalci ne bo delala nikakih razlik.

Kar se tiče likvidacije nemške fronte po plebiscitu, je minister dejal, da bodo v narodno-socialistično stranko sprejeti posamezniki ne pa celotna organizacija. Kdor se bo hotel vpisati v stranko, bo moral predložiti posebno prošnjo, ki jo bodo nato organi stranke proučili.

Življenje gre svojo pot

Saarbrücken, 16. januarja, AA. Mesto je dobilo svoje običajno lice. Le girlande, zastave in zastave, ki plapolajo s hiš, spominjajo na včerajšnje praznovanje. Plebiscitna komisija je odpotovala v Zenevo, vladna komisija bo pa izvrševala svoje funkcije, dokler ne prevzame vse oblasti Nemčije. Predsednik Knox je odpotoval v Zenevo. Redarstvo je odredilo vse potrebne ukrepe za varnost in mir.

Listi, ki so se zavzemali za status quo, so prenehali izhajati.

Priprave za izročitev

London, 16. januarja, č. Iz dobro obveščenih krogov izhajajo vesti, da bo angleška vlada v kratkem odpoklicala svoje čete iz

Posaarja. V ostalem vlada v angleških političnih krogih veliko zadovoljstvo zaradi jasnega rezultata posaarskega plebiscita, ki omogoča povsem lahko rešitev ostalih še nerešenih posaarskih vprašanj. Obenem ugotavljajo, da nista bila mir in red nikjer v Posaarju motena, ter izražajo upanje, da se to ne bo zgodilo vse do izročitve Posaarja Nemčiji. V glavnem je treba določiti še gotovo dobo interregna, da bi se uredila še poslednja manj važna vprašanja, ki se nanašajo na posaarsko uradništvo, carinske postaje itd. Vsi carinski uradi na vzhodni meji Posaarja se bodo morali umakniti, na zapadni meji pa preurediti in ponekod povečati. Prav tako bo treba izvršiti potrebne izpremembe pri lokalnih upravah in rešiti končno še vse finančne probleme, ki jih posaarski odbor Društva narodov pod vodstvom Aloisija še ni uredil. Odbor bo skušal urediti to vprašanje v zvezi s svetom Društva narodov in zastopniki mednarodne banke. Že v svojem zadnjem poročilu je posaarski odbor Društva narodov predlagal, naj bi se vsa ta vprašanja uredila v teku enega meseca.

Angleški zunanji minister John Simon bo odpotoval v Zenevo šele ob koncu tedna, da se udeleži seja sveta Društva narodov, na kateri bodo sklepali o definitivni izročitvi Posaarja nemskim oblastem.

Prvi begunci

Pariz, 16. januarja, AA. Iz Forbacha poročajo, da je včeraj tamkaj prestopilo francosko mejo 30 rodbin iz Posaarja. Minister Herriot, ki je bil imenovan za predsednika ministrskega odbora za sprejemanje posaarskih beguncov, je izjavil novinarjem, da bi moralo za posaarske emigrante skrbeti prav za prav Društvo narodov, francoske oblasti pa bodo storile vse, da olajšajo tem ljudem njih položaj.

Spominske znamke

Berlin, 16. januarja, č. Nemška vlada je sklenila izdati v spomin na posaarski plebiscit posebne poštne znamke.

Vzhodna pogodba zopet v ospredju

Skupna akcija Francije, Rusije, Male antante in Balkanske zveze

Pariz, 16. januarja, g. Laval je imel v preteklih dneh z Litvinovim, dr. Benešem in turškim zunanjim ministrom Tefikom Ruždi Arasom ponovno zelo izčrpne razgovore, o katerih se je zvedelo, da so se prizadele države zedinile, da bodo pred vsemi ostalimi vprašanji pričele z obravnavo vzhodne pogodbe. Posebno Rusija zastopa stališče, da je vzhodna pogodba najvažnejša, ker vsebuje najmočnejše obveznosti. V tej pogodbi ni se države podpisnice obvezale za medsebojno vojaško pomoč, dočim podunavska pogodba ne vsebuje takšne obveznosti, temveč je samo konzultativna in se po njej države podpisnice obvezujejo, da bodo stopile medsebojno v stik le, če bi jim pretila nevarnost. Rusija meni, da je treba dalekosežnejšo pogodbo zaključiti najprej, posebno še zaradi tega, ker bo imela gotove posledice tudi za jamstva v srednji Evropi. Temu naziranjso se se priključile tudi države Male antante in tudi turški zunanji minister razmotriva možnost skupnega akcijskega načrta Francije, Rusije, Male antante in Balkanske zveze. Vse to pa pomeni, da je podpis Nemčije pod vzhodno pogodbo prvi pogoj za razorožitvena posajanja. Mala antanta se je odločila za ta postopek tudi zaradi tega, ker je njenja, da bi vzhodna pogodba preprečila, da bi evropska politika šla v smer pogodbe štirih, proti čemur se je vedno borila, ker hoče biti sama priznana kot velesila. Nadalje se zdi, da tudi še niso razčiščena nekatera vprašanja podunavske pogodbe, ker hoče Mala antanta pridobiti na času, obenem pa upa tudi Češkoslovaška, da bi z vzhodno pogodbo ojačila svojo postojanko. Sedaj je treba

počakati, ali bo Anglija soglašala s tem postopkom. Anglija zastopa stališče, da je zopetna oborožitev Nemčije odvisna od varnostnega vprašanja in zato prevladuje vtis, da želi London istočasno pogajanja o obeh vprašanjih. Za Nemčijo bi bil vsakakor postopek, kakor ga predlaga London ugodnejši.

Zeneva, 16. januarja, g. Zvečer sta imela zunanji minister Laval in poljski zunanji minister Beck konferenco o vprašanjih vzhodne pogodbe. V dobro poučenih krogih naglašajo, da sta se Francija in Poljska zaradi francosko-italijanskih dogovorov v vprašanjih vzhodne pogodbe precej približali.

Abesinija zahteva razpravo o pritožbi proti Italiji

Zeneva, 16. jan. d. Abesinska vlada je proti pričakovanju zahtevala včeraj, naj se njena pritožba proti italijanskim kršitvam meje postavi na dnevni red sedanje zasedanja sveta Društva narodov. Abesinski poslanik v Parizu se je snoči zgla sil pri glavnem tajniku Društva narodov, ter zahteval na podlagi čl. 11. pakta DN in glede na svoje prejšnje brzojavke, naj se takoj prične obravnavanje tega spora. Kakor znano, so velesile želele, da bi se ta spor uredil s pogajanj, in jim abesinska zahteva, naj se bavi z njim svet DN zato ni prijetna. Bržkone bo za sedaj svet Društva narodov sprejel samo na znanje abesinsko pritožbo ter določil zanj poročevalca, ki naj bi predložil svoje poročilo sveta Društva narodov šele na prihodnjem njegovem zasedanju.

Skupen produkcijski načrt za Podunavje

Budimpešta, 16. januarja, w. Rumunski trgovinski minister Manolescu-Strunga se bavi v »Uj Nemzedeku« z vprašanjem, kako nujno potrebno bi bilo izdelati skupen produkcijski načrt med Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunijo, ki bi mogel v sedanji politični atmosferi prineesti v okviru gospodarske obnove Podunavja znatno omiljenje. Prvi korak naj bi bila konferenca, ki bi jo rumunska vlada sklicala z zastopniki Madžarske, Poljske, Češkoslovaške in Jugoslavije, da bi se na njej dosegel sporazum glede glavnih načel srednje-evropskega sporazuma.

Klepura poje za muzej

Varšava, 15. januarja, AA. Včeraj so priredili v krakovski operi opero »Tosca« z gostovanjem slavnega poljskega tenorista Jana Klepura. Med predstavo in po predstavi so Klepuri prirejali obilovalci navdušene ovacije. Čisti dohodki predstave so namenjeni narodnemu muzeju v Krakovu.

Priprave za priznanje nemške enakopravnosti

Na londonskem sestanku francoskih in angleških državnikov bodo razpravljali predvsem o nemški oborožitveni enakopravnosti

London, 16. januarja, d. Kakor izjavljajo v krogih zunanjeja ministrstva, bosta Flandin in Laval prispela na obisk v London ob koncu marca. Na sestankih bodo razpravljali v splošnem o vseh važnejših vprašanjih mednarodnega političnega položaja v Evropi. Angleški vladi ni ničesar znanega o kakšni francoski nameri, da bi razpravljali tudi o valutnih zadevah. Flandin more seveda načeti vsako vprašanje, ako se mu zdi primerno, vendar pa je bila angleška finančna politika dovolj pojasnjena s Chamberlainovim govorom v spodnji zbornici pretekli mesec. To pomeni, da Anglija v sedanjem času nikakor ne misli izpremeniti svoje valutne politike in da nima kaj pričakovati od razprave o zlatem standardu.

Samo po sebi je umevno, da bo v ospredju razgovorov razorožitveno vprašanje. Za sedaj smatrajo kot avtentično mnenje »Timesa«, ki je pač v sporazumu z vlado objavil naslednje:

Obstoja soglasje, da se Nemčija ne more sama osvoboditi omejitev, ki jih vsebujejo razorožitvene klavzule mirovne pogodbe. Primerno pot bi predstavljala predlog Anglije, Francije, Italije drugim državam, ki uživajo koristi na podlagi versajske pogod-

be, naj bi podali ekupaj pred svetom Društva narodov izjavo o vojaških klavzulah čl. 5 versajlske mirovne pogodbe, da je prišel trenutek, ko naj jih signatarne države razveljavijo pod pogojem, da sprejmejo splošen sistem omejitve oboroževanja na podlagi enakopravnosti.

Listi ne pričakujejo, da bi londonski razgovori že rodili konkretne sadove, pač pa so mnenja, da se bodo vršili v obliki izčrpe in svobodne razprave o nadaljnjih ukrepih v prilog miru v Evropi.

Pariz, 16. januarja, AA. Francoski uradni krogi potrjujejo, da bosta predsednik francoske vlade Flandin in zunanji minister Laval obiskala angleško prestolnico šele 31. januarja in razpravljala z angleškimi državniki o perečih mednarodnih vprašanjih, v prvi vrsti o rimskih sporazumih.

Anglija za rimski konzultativni pakt

London, 16. januarja, d. Kakor poroča »Manchester Guardian«, je angleška vlada sklenila, da bo pristopila k rimskemu konzultativnemu paktu, ki se tiče avstrijske neodvisnosti.

Osemnajst milijard za vojaške svrhe

Novi italijanski proračun — Mussolini vodi že 8 ministrstev — Povečanje izdatkov za vojaška ministrstva

Rim, 16. januarja, k. Italijanski ministri svet je na svoji včerajšnji seji sprejel celotno vrsto zakonskih načrtov in uredb, med katerimi sta najvažnejša načrt proračuna za poslovno dobo 1935/36 in uredba o skupni vrhovni upravi v doslej ločenih dveh vzhodnih afriških kolonijah Eritreji in Somaliji.

Obe koloniji se postavita pod skupni »visoki komisarijat«. Za visokega komisarja je bil danes imenovan dosedanj minister za kolonije de Bono, ki je podal ostavko na svojo ministrsko funkcijo. Kolonialno ministrstvo je prevzel ministrski predsednik Mussolini, ki je vodil doslej poleg ministrskega predsedstva tudi že ministrstva za zunanje in notranje zadeve, za korporacije ter ločena ministrstva za vojsko, mornarico in letalstvo. Mussolini vodi torej sedaj že 8 resorov.

Novi državni proračun za poslovno dobo 1935/36 izkazuje 17.988 milijonov dohodkov (326 milijonov več kot lani) in 19.645 milijonov izdatkov (991 milijonov manj). Proračunski primanjkljaj znaša 1657 milijonov. Znižani so proračuni vseh ministrstev razen ministrstev za kolonije, morna-

rico in letalstvo. Skupni proračun izdatkov za vojaške svrhe se je povečal za 148 milijonov lir. Proračun za ministrstvo vojske znaša 2459 milijonov (lani 2521), za mornarico 1265 (1185), za letalstvo 840 (710). Izdatki v vojaške svrhe presegajo 23 odst. celokupnega državnega proračuna (približno 18 milijard dinarjev).

Trockega obtožujejo

London, 16. januarja, AA. »Daily Express« javlja, da je moskovska vlada poslala v Pariz posebnega kurirja, ki naj izve, ali francoski vladi dokazuje o krivdi Trockega pri umoru Kirova. Vse kaže, da je bivši vodja rdeče vojske sodeloval tudi pri propagandi v Rusiji proti sedanjemu režimu in da je pozival prebivalstvo, naj se upre sedanjim sovjetskimi voditeljem.

Načelnik Vintrovič umrl

Beograd, 16. januarja, p. Po daljšem bolehanju je včeraj preminul dolgoletni načelnik zunanjeja ministrstva Rajko Vintrovič, ki je zlasti mnogo sodeloval pri sklepanju raznih pogodb v prvih povojnih letih.

Nova cesta na Luče se mora graditi!

Pomemben zbor interesentov in zastopnikov iz kamniškega in gornjegrajskega sreza in iz Ljubljane — Nova cesta bo svetu odkrila krasne nove predele — Nad 18 km dolžine, nad 6 milijonov Din stroškov

Kamnik, 16. januarja. Prostorna dvorana kamniškega gasilskega doma je imela danes v gostih važnih zbor, ki je vestno in tehtno obravnaval polstoletja staro zahtevo po zgraditvi ceste čez Volovjek na Luče. Povabilu predsednika kamniškega sreskega cestnega odbora g. Kratnarja dogovorilo se narodnim poslancom g. Rastom Pustoslavcem in Antonom Cererjem se je odzvalo odlično število predstavnikov in zastopnikov iz obeh sosednjih srezov, kakor tudi iz Ljubljane, ki je v tujkoprometnem pogledu zlasti živo zainteresirana na bodoči novi skrajšani zvezi z Logarsko dolino in pozneje nekoč z Meziško dolino. Po 10. uri je g. Kratnar otvoril anketno in toplo pozdravil navzoč: g. pomočnika bana je zastopal kamniški sreski načelnik dr. Vouček, vojaško oblastvo kapetan Čizmek, mesto Ljubljano podžupan prof. Jarc, banski svet notar Zevnik in Ferdo Vode, Zvezo za tujski promet ravatelj Vlado Pintar, SPD predsednik dr. Pretnar, zbornico za TOI Anton Strgar, Avtoklub odbornik Šabec, nadalje so bili navzoči predstavniki Tujsko prometnega društva in občin Luče in Solčava, za Gornji grad dr. Janko Rak, dr. Mejak in notar Košenina, za občino Kamniško Bistrico župan Janez Pavlin, zastopane so bile zlasti tudi kamniške organizacije: Tujsko prometno društvo, Sportni klub, JNS, meščanska korporacija in dr. Po pozdravu je g. Kratnar takole obeležil

pomen sestanka:

Kmalu bo že 50 let, odkar stremi naš narod po tej cesti. Oholi Nemec je iz nacionalnih razlogov, posledno nasprotujoč zbljubljanju Slovencev bivše Štajerske in bivše Kranjske, preprečil vsak naredek v tej želji ljudstva. Danes v svobodni domovini pa je na nas vseh, da sanje dedov uresničimo z združenimi močmi in s skupnim delom za blaginjo širokih slojev. Ta cesta bo velikega gospodarskega, zlasti pa tujkoprometnega in turističnega pomena, posebno še, če dosledno zahtevamo tudi odcep od Kranjskega Raka na Veliko planino. Ona bo tudi najkrajša zveza Ljubljane z idealno lepo Logarsko dolino. To bi tujski promet in turizem v teh predelih naše domovine nesluteno povzdignila. Saj se nam s tem nudi možnost ustvariti na Veliki Planini jugoslovanski št. Moritz, naš Davos, ker ima Velika Planina krasne, ugodne smučarske terene ter skoro brezvetrni solčni in izredno zdrav višinski zrak. In če se delo prične danes v času vladajoče bede: koliko družinskih očetov bo dobilo prepotrebni zaslužek. Ne dvomimo, da bodo pristojna oblastva, predvsem pa banska uprava, vpoštevala vsa ta dejstva in omogočila, da se velevažni načrt izvrši.

Z vzklikom »Čuvajmo Jugoslavijo!« je g. predsednik Kratnar zaključil svoj lepi nagovor. Ob splošni pozornosti poslušalcev je nato podal nadsvetnik inž. Fischer zanimiv strokovni referat. Izvajanja g. referenta moremo danes podati le v bistvenih odstavkih, vsekakor pa bo še dana prilika, da izpregovorimo o podrobnostih velepomembne nove cestne zveze.

Trasa in stroški

Pri novo zasnovani cesti se izredno lepo izpopolnjujeta gospodarski in tujkoprometni moment. Razdalja od Ljubljane do Luče, odnosno do Logarske doline, je znala doslej 80 km, posledje bo skrajšana za celih 12 km, kar bo dotok izletnikov v prekrasne, novo odkrite in lahko dostopne planinske kraje povečalo poleti kakor pozimi. Vnovčevanje živine in lesa bo mogoče postaviti ondodnega kmeta spet na trdnj podlago. Se poseben pomen pa dobi nova cesta, če si zamislimo podaljšek zveze iz Ljubljane do Luče preko Solčave, Sv. Jakoba v Koprivni, Črne, Prevalji, do Dravograd in od tam do Maribora, s čimer se poraja pred našimi očmi nova velika zveza med Ljubljano in Mariborom po samih romantičnih krajih in skoraj izključno planinskem svetu.

Podrobni načrt za kamniški del ceste od zadnje serpentine Černivca do Raka je že bil predlanski odobren; za ostali, lučki del pa so podrobni načrti še v delu in se lahko izgotovijo vsak čas, čim bo dan izgle, da se delo prične. Za traso na »Kranjske« strani so obstajale tri variante, odločilni pa so bili slednjič oziroma na kakovost terena med Črnivcem in Kranjskim Rakom. Dolžina je 4 in pol km. V nadaljnjem poteku trase v odseku med Kranjskim Rakom in Lučami pa so terenske prilike že mnogo ugodnejše in stabilnejše.

Bodoča cesta se odcepi v zavoju zadnje serpentine pod Črnivcem in se vzpenja sprva z 8 odst. v dolžini kakih 800 m, da doseže višino nad plazovi. Ko tako prispe na trden in položen svet nad plazovi, se nadaljuje z vzponom 3,5 odst. do cerkve v Kališah, ki jo obide kakih 10 m globlje in tako prestopi v razsežno kotlino med Plešivcem in Kranjskim Rakom, kjer vladajo že povsem sigurne terenske razmere. Vzporn del med Kališami in Rakom 5%, kjer doseže traso v polkrožnem zavoju v lepi gorski kotlini višino prelaza na koti 1029 m nad morjem. Dolžina vsega tega odseka meri 4662 m.

Na ono stran, proti dolini Podvolovjeka do Podpečnikove kmetije je povprečni padec 5,6%. Blizu Podpečnika prestopi trasa Lučko Belo z mostom kakih 10 do 12 metrov razpetine že nizko nad vodo in nadaljuje svojo pot proti Lučam s padcem 1 do 2%, torej povsem položno. Slednjič se priključi v Luča banovinski cesti v bližini starega župnišča. Dolžina trase od Kranjskega Raka do Podpečnika je 7705 m, odtod do Luč 6282 m. Vsa nova cesta bo torej dolga 18 km 650 m.

In koliko bo v vsem treba denarja? Za odsek v kamniškem srezu 1.500.000 Din, za odsek od Kranjskega Raka do Lučke Bele 2.696.750 Din, za odsek od Lučke Bele do Luč 1.570.500 Din, skupno torej za grad-

njo 5.767.250 Din. Ali prišteti je vendarle treba še stroške za ureditev dovoznih cest in odcepov, za ublažitev zavojev, za regulacijo tu in tam itd. V celoti bi se po takem izhajalo s šest in pol milijona dinarji. V imenu kr. banske uprave je g. nadsvetnik inž. Fischer zagotovil, da bo prispevala k celotni gradnji polovico stroškov ter da bo po svojih močeh storila vse, da se bodo mogla dela čimprej pričeti.

Zastopniki govorijo

Izvajanja g. inž. Fischerja so navzoči nagrajili s toplim priznanjem. Sledilo so izjave posameznih predstavnikov. Sreski načelnik Vouček je v imenu g. podbana požel najljepših uspehov in zagotovil vso njegovo pomoč. Cesta na Luče bo najvažnejša zveza v naših obmejnih krajih, ki bo prinesla sproščenje doslej gospodarsko okrnjenim občinam, ena najvažnejših tujkoprometnih vezí, ki nam bo približala Veliko in Malo Planino in Logarsko dolino. Novo cesto je treba realizirati še letos.

Nato so govorili še gg. podžupan Jarc iz Ljubljane, predsednik SPD dr. Pretnar, zastopnik Zbornice za TOI Anton Strgar, župana Jamernik in Ožep iz Luč in Solčave, dr. Mejak in dr. Rak, ravatelj Zveze za tujski promet Vlado Pintar, dr. Janežič v imenu kamniške podružnice SPD in banski svetnik notar Zevnik, ki so vsi naglašali velike koristi nove ceste in se zavzemali za njeno takojšnjo gradnjo.

Ko so bili tako podani že vsi nazori o osnutku, je povzel besedo g. narodni poslanec Rasto Pustoslavšek, da s čistimi informacijami in podatki dvigne popolno zaupanje v skorajšnjo realizacijo osnutka. Da se cesta mora graditi, so pred nekaj leti videli najodločilnejši krogi in je o tem tudi že padel sklep. Ni torej več treba govoriti o potrebi ceste, temveč zgolj še o tem, kako se bo gradnja financirala. Če gradbeni fond nima takoj sredstev, potem naj banska uprava omogoči posojilo. Nikakor ni samo ta generacija dolžna nositi vsa bremena, saj je že itak dovoli obtežena z dajatvami, marveč naj stroške za tako važno pridobitev nosijo tudi tisti, ki pridejo za nami in ki bodo od nje imeli večjo korist. Temelito se razgovorimo, kako dobiti sredstva, da začnemo z delom že to pomlad! Na pozabimo, da so se že pokojni poslanci Dečko, Berx in Ferjančič trudili za to zvezo in je zatojre pač že čas, da jo letos omogočimo. Kar pa je še danes godrnjačev, jim bodi povedano, da so vprav njihovi predstavniki leta 1928, v oblastnem odboru mariborskem zahtevali isto, kar slej ko prej zahtevamo in hočemo izvesti mi! (Burno odobravanje).

Narodni poslanec Cerer je ugotovil vzorno enodušnost današnje ankete. Banske uprava naj najame posojilo pri Državi in hipotekarni banki ali pri kakem domačem zavodu, da se pritegne domači kapital. In določi naj se, koliko naj prispevajo zainteresirani faktorji. Da se revne občine ne bi obremenjevale, naj bi prispevali: država vsaj 20%, privatni interesi 30% in banska uprava 50%. Ta predlog je bil soglasno sprejet, enako obenem naslednja

resolucija

»Interesenti za zgradbo ceste Črna — Volovjek — Luče, zbrani na poziv sreskega cestnega odbora kamniškega dne 16. januarja 1933 v Gasilskem domu v Kamniku, ugotavljajo kot pooblaščenci tolnatni in zastopniki želja in zahtev vsega prebivalstva v prizadetih krajih, da je nujno in neodložljivo potrebno, da se takoj in bres odlaganja sponiadi 1933 prične graditi cesta Črna — Volovjek — Luče s kasnejšim podaljškom v Meziško dolino in odcepom na Veliko Planino, ker to nujno zahtevajo predvsem eminentno gospodarski, ni manj pa tudi tujsko — prometni, narodni in v največji meri tudi državni interesi. Glede na to predlagajo, da kr. banska uprava že to pomlad prične graditi to cesto in jo financira, v kolikor je to mogoče, iz banovinskih in državnih sredstev, — zainteresiranim korporacijam, v kolikor bi se morale pritegniti k prispevanju, pa omogoči, da najamejo potrebna dolgoročna posojila v kritje teh prispevkov pri Državi in hipotekarni banki ali kakšnem drugem domačem zavodu, da bi tako ne bilo treba bremen za to gradbo nositi samo sedanji generaciji.

Slednjič je bilo še sklenjeno, da poseti posebna deputacija bana in podbana in ostale odločujoče činitelje v Ljubljani, na kjer je predsednik g. Kratnar vzorno uspešno zbor zaključil s toplo zahvalo za udeležbo. Prekrasen solnčen zimski dan, ki je razkošno razkazoval vso prelesto kamniškega planinskega sveta, je pa še prav posebno potrdil, da za pota, ki morejo svetu tim bolj odpreti vso to lepoto, ne more biti nobena žrtve zaman.

Reforma madžarske zgornje zbornice

Budimpešta, 16. januarja. w. Prednik ministrskega predsednika Gömbösa, sedanjí član zgornje zbornice grof Julij Karolyi, je predložil konferenci zgornje zbornice, ne kateri so bili navzoči skoraj vsi njeni člani, značilen načrt reforme, ki naj bi dal zgornji zbornici skoraj popolno enakopravnost s poslancko zbornico. Grof Karolyi, ki je zastopnik stare konzervativne smeri, hoče s tem načrtom napraviti konec sedanjemu samo reprezentativnemu pomenu zgornje zbornice ter izpremeniti to korporacijo v enako močan faktor zakonodaje, kakor je poslanška zbornica.

V dobro poučenih političnih krogih zatrjujejo, da ministriški predsednik Gömbös ni zadovoljen z načrtom grofa Karolyija, na katerega je prišla tudi večina članov zgornje zbornice. Gömbös je v posebnem pismu obvestil grofa Karolyija, da je sicer pripravljen na novo urediti prieložnost zgornje zbornice, toda nikakor ne povečati pooblaščenega foruma.

Vaš način življenja ni pravilen, ker preveč sedite!

Popravite pa še lahko mnogo, ako redno pijete Rogaško slatino »Tempel«.

Nj. Vel. kraljica pokroviteljica Društva za pobijanje raka

Beograd, 16. januarja. Nj. Vel. kraljica-mati je blagovolila prevzeti pokroviteljstvo nad jugoslovenskim društvom za proučevanje in pobijanje raka.

Seja predsedstva JNS odgodena

Beograd, 16. jan. p. Glavno tajništvo JNS je objavilo naslednji komunikat: Seja predsedstva JNS, ki je bila sklicana za danes ob 11. dopoldne se ni mogla vršiti, ker člani predsedstva zaradi prometnih neprilik niso mogli pravočasno priti v Beograd.

Centralizacija državnih denarnih zavodov

Beograd, 16. januarja p. O večeršnjem uredbi ministrskega sveta, ki določa združitve vseh državnih in od države privilegiranih denarnih zavodov v resoru finančnega ministrstva, je finančni minister dr. Stojadinović izjavil dopisniku »Agence Financiel et Economique«: S tem sklepom želi vlada boljše organizirati jugoslovanski denarni trg potom uspešnejše in racionalnejše koordinacije kreditnih virov. Izboljšati in pospešiti hoče tudi promet kapitala ter popraviti vse bančni sistem sploh. Ta ukrep tvori sestavni del splošnega načrta, ki bo imel elastičnejšo kreditno politiko, da bi se pod najugodnejšimi pogoji olajšal razvoj poslovnih in gospodarskega delovanja.

Odkup izvoznih terjatev

Beograd, 16. januarja AA. Da se da na izvozni trgovini nova olajšava, je Narodna banka na podlagi pooblastil finančnega ministra sklenila, da bo odkupovala klirnaša terjatev domačih izvoznikov, ki jih imajo v posameznih državah. Ker imajo izvozniki težave, preden pridejo do svojih terjatev v Nemčiji in na Grškem, pride za sedaj v poštev odstop samo tistih izvoznikov terjatev Narodni banki, ki se nanašajo na izvoz v te dve državi. V zvezi s tem sklepom se izvozniki lahko obračajo na Narodno banko glede vseh navedenih terjatev. To pa zanje ni obvezno in na odstop lahko pristanejo samo tedaj, če jim pogoji Narodne banke ustrezajo.

Ocenjevalna komisija za uslužbence ptt.

Beograd, 16. januarja AA. Za člane vrhovne komisije za ocenjevanje nameščenec pri upravi pošt in brzojava so imenovani za leto 1933: Josip Tutek in Djuro Šantić, načelnika ministrstva in Dimitrije Zlatanović, Ivan Šarić in Kosta Zlatanović, vsi svetniki ministrstva. Namestnika sta Borivoje Pavlović in Pavle Žabić, oboje višja svetnika ministrstva. Zapisnikar komisije je Lovro Perković, višji tajnik ministrstva.

Proslava posaarske zmage v Beogradu

Beograd, 16. januarja p. V proslavo nemške zmage v Posaariju je priredil večerj nemški poslanik v Beogradu svečan eprem za člane nemške kolonije. Pri tej priliki je imel poslanik von Heeren daljši govor o pomenu posaarskega plebscita in je poveljeval nemško zmago. Na koncu so zapeli nemški himno in odposlali Hitlerju pozdravno brzojavko, v kateri mu zagotavljajo neomajno zvestobo.

Pravniški odbor pri vrhovnem pravobranilstvu

Beograd, 16. januarja AA. Z ukazom kr. namestništva so postavljeni za člane stalnega pravniškega odbora pri vrhovnem državnem pravobranilstvu za leto 1933/36: Lazar Urošević, sodnik pri kasacijskem sodišču v Beogradu; Božidar Protić, sodnik pri kasacijskem sodišču v Beogradu; dr. Stefan Sagadin, državni svetnik; dr. Konrad Smid, član glavne kontrole; Zivojin Perić, profesor pravne fakultete univerze v Beogradu; dr. Mihajlo Ilić, profesor pravne fakultete univerze v Beogradu; Bogdan Djordjević, sodnik apelacijskega sodišča v Beogradu, in Momčilo Jančević, odvetnik iz Beograda.

Iz učiteljske službe

Beograd, 16. januarja p. Napredovali so v IX. grupo naslednji učitelji pripravniki: Cuk Ivan od Sv. Jakoba ob Savi, Cetin Rozalija iz Pišec, Kovač Radoslav s Trate, Miklavč Pavlina iz Suhorja, Lavrač Bogomila iz Jurklostra, Martnik Marija iz Tribuč, Simić Josip iz Orešja, Tičar Stana iz Ligoje, Levčar Marija iz št. Vida pri Stični, Globočnik Justina iz Kapca, Pavc Franca iz Dolnje vasi, Vidmar Franc iz Bele cerkve, Zabret Franciška iz Polja, Frac Stefan iz Nove cerkve in Pavčić Marjan iz Rovt.

Sklicanje vrbarskega banovinskega sveta

Banjaluka 16. januarja n. Ban dr. Kundžić je sklical banovinski svet vrbarske banovine na proračunsko zasedanje, ki se prične 1. februarja.

Socialna konvencija z Argentino

Buenos Aires, 16. januarja AA. Tu so izvršili izmenjavo ratifikacijskih listin med pooblaščenimi delegati kraljevine Jugoslavije in republike Argentine o konvenciji o odškodnini delavcem za nesreče pri delu, sklenjeni in podpisani v Buenos Airesu 22. oktobra 1928 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Argentino.

Posvetovanja v Ženevi

Včera sta Eden in Laval konferirala z našim delegatom Fotićem o madžarskem poročilu

Pariz, 16. januarja. p. Včerajšnji »Matine« objavlja poročilo svojega dopisnika iz Ženeve, v katerem poroča med drugim: V teku današnjega dne sta imela stalni delegat Jugoslavije v Društvu narodov dr. Konstantin Fotić in angleški delegat Eden dolg razgovor, na katerem sta razpravljala o poročilu madžarske vlade, ki ga je predložil svetu Društva narodov madžarski delegat Eckhardt. Poročilo se nanaša na preiskavo madžarske oblasti proti madžarskim uradnikom, ki so omogočili delovanje teroristov na Madžarskem ter sodelovali pri pripravah za marsejski atentat. Gg. Fotić in Eden sta se sporazumela, da se stavi poročilo madžarske vlade na dnevni red še le na majskem zasedanju sveta Društva narodov. Eden je izjavil, da bo do kraja sodeloval z jugoslovensko vlado in v dogovoru z njo podal svoje poročilo svetu Društva narodov. Jugoslovenska vlada bo podrobno proučila poročilo, kar bo trajalo delj časa, vsekakor pa bo do meseca maja zavzela svoje stališče in ga sporočila.

Edenu odnosno svetu Društva narodov. Ženeva, 16. januarja. Č. Angleški delegat Eden se je včeraj sestel z madžarskim zunanjim ministrom Kanyo, francoski zunanji minister pa je imel daljši razgovor z jugoslovenskim stalnim delegatom pri Društvu narodov Konstantinom Fotićem.

Sestanek Litvinova in Teflika Ruždića

Ženeva, 16. januarja. Č. Ruski komisar Litvinov in turški zunanji minister Teflik Ruždić sta imela v ponedeljek sestanek, na katerem sta se razgovarjala o aktualnih političnih problemih in predvsem o italijansko - francoskem sporazumu, ki je bil sklenjen pred dnevi v Rimu. Ugovorila sta se zadovoljstvu, da rimski sporazum ni naperjen niti proti Balkanski zvezi niti proti Rusiji in da je Francija znala ohraniti popolno korektnost glede na obveznosti, ki jih ima napram Mali antanti, Balkanskemu sporazumu in Rusiji.

Kandidati za senatorje

Banovinske kandidacijske konference v Zagrebu, Splitu in Sarajevu — Skoro vse so potekle viharno

Zagreb, 15. januarja. Č. Danes dopoldne je bila konference za določitev novih kandidatov za senatorje, ki bodo voljeni 3. februarja. Konference so se skoraj polnoštevilno udeležili narodni poslanci, banski svetniki in sreski delegati JNS iz vseh krajev savske banovine. Pred konferenco je bilo posvetovanje ožjega kroga, ki so se ga udeležili minister dr. Auer, bivši ministar Demetrović in Matica, ban dr. Kostrenčić in drugi.

Posvetovanje je trajalo eno uro. Na njem ni bil dosežen zaželeni sporazum, tako da so zbranim narodnim poslancom, banovinskim svetnikom in delegatom stali dva predloga. Prvi predlog je bil predlog ministra Demetrovića, po katerem naj bi kandidirala za nova senatorja dosedanja senatorja indusrije Pero Teslić iz Siska in odvetnik dr. Nemec. Po drugem predlogu, ki sta ga stavila bivši minister Matica in narodni poslanec Karlo Kovačević, pa naj bi kandidirala za senatorja dosedanja senator Teslić in bivši minister dr. Skuljić. Posvetovanje se je ob pol 12. zaključilo, nakar je bivši minister g. Demetrović kot podpredsednik glavnega odbora JNS takoj nato otvoril konferenco s krajšim govorom, v katerem se je najprej spomnil blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Učeditelja, nato pa razložil svrhu konference in končno obvestil vse prisotne o posvetovanjih ožjega odbora in obeh stavljenih predlogih.

Predlog g. Demetrovića je bil po kratki debati soglasno sprejet in sta bila proglašena za senatorska kandidata dosedanja dosedanja senatorja Teslić in dr. Nemec. Nato je imel minister dr. Auer daljši govor, v katerem je obrazložil in analiziral deklaracijo vlade in njena prizadevanja v zunanji in notranji politiki.

Ker je bilo treba izbrati še namestniške kandidate, so konferenco prekinili in se je

znova sestel kandidacijski odbor. Po četrt urnem posvetovanju je predsednik Demetrović sporočil na konferenci, da je prišlo do spora med zastopniki prve in druge skupine, tako da ni bilo mogoče ničesar konkretnega storiti. Zato je predlagal v smislu predloga narodnega poslanca Karla Kovačevića za namestniške kandidate Vida Djuretića, banskega svetnika iz Vrabca pri Zagrebu, in zdravnika dr. Mirka Crkvenca iz Krapine, če ta ne bi sprejel, pa Ivana Samardžijo iz Slavonske Požege.

V Dalmaciji

dr. Andjelinić

Split, 15. januarja. n. Na mestnem poglavarstvu se je vršila danes dopoldne konference narodnih poslancev, banovinskih svetnikov in sreskih delegatov JNS, da se določi kandidat za senatorsko volitve. Konferenci je predsedoval bivši minister dr. Grga Andjelinić, ki je v svojem odprtem govoru predlagal, naj se odločijo za sestanka pozdravni brzojavki predsedniku stranke Uzunoviću in predsedniku vlade Jevtiću. Na konferenci, ki se je udeležil tudi ban dr. Jabanović, je bil določen za senatorskega kandidata dr. Grga Andjelinić, za njegovega namestnika pa mostarski odvetnik dr. Vlado Tambić.

Kandidati v drinski banovini

Sarajevo, 15. januarja. n. Pod vodstvom bivšega ministrskega predsednika dr. Milana Srčića se je vršila danes dopoldne banovinska konference JNS v svrhu imenovanja kandidatov za senatorske volitve. Po živahni in mestoma zelo burni razpravi, ki je trajala tri ure, so bili določeni za senatorske kandidate bivša senatorja Atanasije Sola in Pavle Vujčić ter narodni poslanec Franjo Markić.

Zamedeni vlaki

Snežni viharji v osrčju in na jugu države — Velik zastoj v prometu — Nezgoda ljubljanskega brzovlaka

Beograd, 16. januarja. p. Od včera dalje sneži po vsej državi z izjemo dravske banovine. Dočim pa sneg v zapadnih delih države ne povzroča nikakih težkoč, je postal v osrčju države in na jugu skoro katastrofalni. Na staro podlago je zapadlo do nocoj že skoro meter novega snega, po nekod pa še več. K temu so se pridružili na mnogih krajih še snežni zameti, ki so nasuli zlasti v odprtih predelih do 6 m snega. Kljub vsem naporom železniškega osebja, ki je tako rekoč mobiliziralo do zadnjega moža, ni bilo mogoče preprečiti zastoja v železniškem prometu.

Beograd je bil danes vse do kasno popoldne docela odrezan od zunanjega sveta. Posebno hudi snežni zameti so nastali v dunavski in drinski banovini, kjer so morali promet docela ustaviti, dokler ne očistijo prog. Prvi vlak, ki je danes prispel v Beograd, je bil simpsonski orientski ekspres. Po vzornem redu bi moral priti ob 7.35 jutraj, prispel pa je šele ob 15.30. Ljubljanski brzovlak, ki je krenil snoči ob 20. iz Ljubljane in bi moral biti v Beogradu ob 6.50 jutraj, je običal pri Golubincu med Rumo in Pazovo. Šele ob 17. so prog toliko očistili, da je mogel vlak kreniti dalje. Ob 18. je prispel do Indije in ga pričakujejo v Beogradu okrog 19.30. Iz

subotičke direkcije do večera ni bilo še nobenega vlaka.

Enak je položaj v področju beograjske direkcije. Vse do Niša je proga zasnežena in prihajajo vlaki z zamudami po 10 ur. Z vseh postaj so poslani na progo vse razpoložljive osebe, snežne pluge in rezervne lokomotive ter neprestano čistijo progo, toda sneg in viharji jo vedno znova zatrpajo. Borba s snežnim elementom bo trajala vse tako dolgo, dokler ne bo prenehalo snežiti. K sreči ni preveč mraz.

Iz Podgorice poročajo, da je v zetski banovini zapadlo že skoraj 2 metra snega, na odprtih mestih pa ga je nasulo do 6 m visoko. Vse promet je ustavljen. Dva seljaka sta zašla v snežni metel in ju niso mogli rešiti. Z gora prihajajo v doline črede volkov, ki napadajo ne samo živino marveč tudi ljudi.

Mostar, 16. januarja. Č. Tudi v Hercegovini divjajo od snoči snežni viharji, ki so nasneli ponekod prav izredno visoke zamete. Promet na progi Sarajevo - Mostar, ki je bil z velikimi težavami zopet vzpostavljen, je od snoči znova prekinjen. Skoraj vsa proga je pod zameti. Na postaji v Mostarju stoje štirje potniški vlaki, mnogo tovornih vlakov pa je obstalo tudi na drugih postajah.

Zinovjev in Kamenjev pred sodiščem

Moskva, 16. januarja. w. V zvezi z umorom Kirova je bila uvedena proti leningrajskemu središču opozicijske komunistične skupine ponovna preiskava. Tudi proti znanimu voditeljskemu Zinovjevu in Kamenjevu ter 17 drugim obtoženim se je v Leningradu pričela nova razprava.

Pred imenovanjem novih kardinalov

Rim, 16. januarja. Č. V vatikanskih krogih se je razširila novica, da bo ob koncu marca ali v pričetku aprila tajni in javni konsistorij, na katerem bo papež imenoval celo vrsto novih kardinalov. V zadnjem času je mnogo kardinalov umrlo, tako da jih živi sedaj le še 53. Med njimi je 26 Italijanov, 27 pa jih pripada drugim narodnostim. Na konsistorijski imenovanje papež običajno ne po dva ali tri nove kardinala. Le na konsistorijski meseca januarja 1. 1932. je bilo znova imenovanih kar 19 novih kardinalov. Pravijo, da bo tudi na tem konsistoriju imenovanih približno toliko novih kardinalov.

Izbruh vulkanov na Javi

Amsterdam, 16. januarja w. Po vesteh iz Batavije sta začela oba ognjenika na Javi Krakatau in Merapi sopot bruhati.

Hauptmannova krivda

Flemington, 16. januarja. AA. Grafološki izvedenci so potrdili, da je Hauptmann pisal pisma, v katerih je terjgal odkupnino za Lindberghovega otroka.

Obisk kralja Borisa na angleški križarki

Sofija, 16. januarja AA. Kralj Boris in knez Kiril sta odpotovala v Varno, kjer bosta obiskala angleško križarko »London«, ki je priplula v bolgarske vode. Z istim namenom se je odpeljal v Varno vojni general Zlatev.

Snežni zameti v Italiji

Rim, 16. januarja AA. V pokrajini Sulmona je ves promet prekinjen. Snežni viharji divjajo z veliko silo. Ponekod je zapadlo 2 do 3 m snega.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za četrtek: Oblačno in megleno, vedro na severu in zapadu, na jugu in vzhodu bo najbrž snežilo. Pritisnil bo še hujši mraz.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Nespremenjeno; ponekod oblačno. Zjutraj mraz, podnevi južno. Pojemajoči severozagadni vetrovi.

Hude vremenske neprilike na jugovzhodu

Ze od torika se je v južnih krajih močno poslabšalo vreme in so ponekod snežni zameti, po drugod pa hude burje ter nallivi onemogocili ves promet. Pod hudimi vremenskimi neprilikami trpijo letos tudi pokrajine, ki so bile že več let varne pred takimi neizgodami v zimskem času.

Prizren v snegu

Snežni zameti v Črni gori

Kotor, 15. januarja

Na vseh vrhovih okrog Boke Kotorske je zapadlo obilo snega, na obali pa že drugi dan močno dežuje. Snežni zameti so preprečili ves promet Boke s Cetinjem preko Lovčena in Budve. Tudi preko Risna ni mogoče potovati v Nikšić in Trebinje. Avto-busno društvo iz Boke je poslalo preko Lovčena močan traktor, ki je bil urejen za odstranjevanje snega. Delavci so si napravili pot do Vukovika pri Njegošu, naprej pa niso mogli, ker so v snegu sploh izgubili vsako smer in je bila velika nevarnost, da bi zašli v prepade pod cesto.

V gorski vasi Ubli, ki leži 1000 m nad morjem, je padlo toliko snega, da so se strehe porušile pod njegovim bremenom. Stanovanci so nesrečo slutili in se že pravočasno zatekli drugam. Sresko načelstvo je zbralo mnogo delavcev, ki odkopavajo zasnežene hiše in delajo začasne poti med naselbinami.

Cetinje, 15. januarja

Odkar je Cetinje odrezano od Boke Kotorske, je mogel prihod v Črno goro samo po velikem ovinku preko Bara in Skadrskega jezera. Cesta od Cetinja do Reke Crnojevića je sedaj očiščena in ob njej so razpostavljene kolone delavcev, da bi takoj odstranile nove zamete. Danes je sicer prenehalo snežiti, snega pa je več, kakor ga je bilo v hudi zimi 1923-29. V samem mestu se je pripetilo že nekaj nesreč, ker so velike mase snega porušile hišne strehe. Ker je odprta samo cesta od Cetinja do Reke Crnojevića in potem od tam naprej preko Skadrskega jezera, preni vsaj zetski banovini velika nevarnost pomanjkanja živeža. K sreči je bila lanske letina dobra in imajo zaradi tega va-

Brzojavne žice pod snežno peso

ščani dovolj živeža zase in za živino v zaklogi. Hudo pa je že sedaj v večjih krajih. Najbolj primanjkuje svežega mesa. Na trgih je več dni ni nobenega sočivja, ki je doslej prihajalo iz Boke Kotorske. Drva, ki so se doslej prodajala po 60 do 70 Din za meter, stanejo že 100 do 120 Din in še več.

Kolašin je ves obdan z visokimi snežnimi zameti in se je v njih že 12. t. m. izgubilo nekaj kmetov, ki so bili na poti iz Tare in Jabuke. Blizu Mateševa pa se je izgubilo tudi nekaj vojakov, ki so hoteli priti v Podgorico. Ti vojski so se vracali z dopusta in, ko niso prispeli v garnizijo, so oblasti uvedle za njimi poizvedbo. Ker so jih zadnjič videli v Mateševu, je nevarnost, da so zmrznili, ali pa da so

disli in opravljajo ves promet preko Save samo s čolni.

V Sandžaku so hudi meteži že od drugega pravoslavne božičnega praznika. Cesta iz Peči preko Čakora je neprehodna. V Berane so v torek prvič po božiču prispeli beograjski listi. Po planinah je tri in pol metra snega, v ravnini pa tudi preko 1 metra. Zivinorejci so spravili vso svojo živino v doline in so v velikih skrbah, da jim ne bi zmanjkalo krme.

Strumiško polje pod vodo

Strumica, 15. januarja

Že nekaj dni močno dežuje v strumiških pokrajinah. Vsi potoki, ki prihajajo s planin v Strumiško polje, so se izpremenili v močne reke. Večji del ravnine je pod vodo, ki je ponekod visoka že do metra. Največjo škodo imajo vasi Kolesi, Mokrijevo in Novo selo. Reka Strumica, ki teče po sredini Strumiškega polja, je po spominu prebivalstva prvič prestopila svoje bregove ter se s svojimi pritoki združila v veliko jezero. Tudi skozi Strumico tečejo široki potoki. Vse poti, ki vodijo v Štip, so neprehodne zaradi visoke vode. Tudi Radoviško polje je poplavljen zaradi izlivov reke Sušice in njenih pritokov.

Težavna vožnja po zasneženi progi

Tetovo, 15. januarja

Promet na ozkotirni železniški progi Skopje-Tetovo-Gostivar je bil ustavljen v ponedeljek, promet na progi Gostivar-Kičevo-Ohrid pa počiva že teden dni zaradi snežnih zametov. Med temi kraji je onemogočen tudi ves avtomobilski promet. Na obeh progah se ukvarjajo velike skupine delavcev z odmetavanjem snega, zaradi velike važnosti pa delajo z največjim naporom za ureditev prometa na progi Skopje-Tetovo-Gostivar.

Zasnežene železniške proge

Beograd, 16. januarja

Po poročilih, ki prihajajo na generalno direkcijo državnih železnic, so snežni zameti na več krajih onemogocili promet. Tako so morali na progi Beograd-Zagreb zaradi hudih snežnih zametov ustaviti promet pri Golubincih in zato davi nista prišla ne brzi vlak ne simpionski ekspres.

Dalje je pretrgan promet na progi Velika Kikinda-Zombolj proti rumunski meji, prav tako je sneg onemogocil promet pri Beški na progi Beograd-Novi Sad, kjer davi ni bilo vlakov.

Tudi na progi Mladenovac-Arandjelovac je proga zametena. Promet je ustavljen takisto na progi Paraćin-Zaječar, ker je vihar nanosil velike zamete. Naposled so morali ponovno ustaviti promet na progi Sarajevo-Dubrovnik pri Raški gori zaradi nenavadno velikih zametov.

Na vseh zametnih progah so brez odloga začeli kidati sneg, da bodo proge čimprej sposobne za promet.

DANES epopeja Arktide

ESKIMO

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Kranjska podružnica CMD deluje že 50 let

Kranj, 16. januarja

Občni zbor podružnice CMD se je vršil v petek v gimnaziji. Vodil ga je predsednik gimnazijski ravnatelj g. dr. Simon Dolan, ki se je po uvodnih besedah spomnil blagopokojnega kralja Ujedinitelja in nato podal poročilo. CMD je bila ustanovljena 9. aprila l. 1885. in bo praznovala letos 50letnico. Isti jubilej bo praznovala letos tudi kranjska podružnica, ki je bila ustanovljena 28. novembra l. 1885. Jubilej bo podružnica praznovala s proslavo. Prvotno je bila ustanovljena samo moška podružnica, sedem let kasneje pa še ženska. Obe sta združeni od l. 1931. dalje.

Centrali je podružnica poslala okroglo 9000 Din. Odbor je na predlog navzočnega sreskega načelnika ostal dosedanj s predsednikom dr. Dolarjem. G. predsednik se je ob koncu zahvalil kranjskemu meščanstvu, ki podružnico CMD tako radodarno podpira, da je kranjska podružnica po svojih prispevkih centrali ena izmed prvih.

Sin vojvode Mišića kmetovalec v Južni Srbiji

»Južni zadrugare, glasilo Zveze agrarnih zadrug Južne Srbije, navaja večkrat v svojih poročilih delovanje svojega odličnega člana, Vojislava Mišića, sina pokojnega vojvode Mišića. Te dni pa je to zadrugo glasilo objavilo tudi vest, da je bil Vojislav Mišić po preureditvi občine v Južni Srbiji izvoljen za predsednika združenih občin Petrovca in Bunarčika. Pri volitvah je dobil 830 glasov, njegov tekmeč pa samo 143. Nova petrovaška občina ima sedaj preko 5000 prebivalcev.

Sin slavnega vojvode obdeluje v naselbini Aleksandrovo zemljo kakor vsi drugi naseljenci. Popolnoma se je posvetil napredku Južne Srbije. Vojislav Mišić je studiral agronomijo v Angliji. Zanj so skrbeli med studijami neki angleški dostojanstveniki, ki so hoteli na ta način izraziti spoštovanje do zavezniške Srbije in do njegovega pokojnega očeta. V prvih po-vojnih letih pa je mladi Mišić zapustil studije ter se naselil v tedaj komaj ustanovljeni južno-srbski koloniji kot kmetovalec.

Zločin tihotapcev v Pudobu

Cerknica, 15. januarja

Graničar Andjelković, ki so ga, kakor je včeraj poročalo »Jutro«, tihotapci napadli v Pudobu, ni podlegel hudim poškodbam. Po divjaškem napadu se je vlek 4 km daleč do karavle, kjer je obležal. Ponoči so poklicali k njemu zdravnika g. dr. Pušenjaka iz Cerknice. Zdravnik je ugotovil na ranjencu pretres možganov in hude rane na glavi, zadane od polena. Ko mu je dal injekcijo, je ranjenec prišel k zavesti in izpregovoril je nekaj besed. Zdravnik je odredil prevoz hudo poškodovanega graničarja v garnizijsko bolnico, kjer se zdaj zdravi. Zaradi dogodka so bile izdane stroge varnostne odredbe ob vsej zapadni meji.

Za ubeglim tihotapcem Francetom Avse-cem, ki je bil udeležen pri divjaškem napadu, ali pa je morda tudi sam poškodoval vojaka, še vedno ni sledu.

Bratovska tragedija

Ljubljana, 16. januarja.

Kakor smo že svojačasno poročali, so imeli dne 11. oktobra 1934 v ugledni rodbini posestnika Jakoba Jernejeja v Stožicah pri Ljubljani trn dan. Domači sin 30letni Lojze je med delom v prepiru zabodel lastnega brata Franceta z nožem tako močno v prsa, da je poškodovanec kmalu izdihnil. Lojze je živel že delj časa v kregu in prepiru z vsemi domačimi. Dne 11. oktobra popoldne se je zopet prerekal, ko so na dvorišču obrezovali korenje. Sestra je vrgla med prerekanjem korenček proti Lojzetu. Ta se je toliko razburil, da je hotel skočiti vanjo, kar pa je preprečil brat France, tako da je stopil med oba. Takoj za tem je hotel France Lojzeta še bolj proč odgnati in je skočil par korakov za njim. Med odmičanjem pa se je Lojze nenadoma obrnil ter zabodel Franceta z nožem, ki ga je imel še od obrezovanja korenja. Poškodovanec je padel, spregovoril še nekaj besed in umrl. Izkrvave-l je iz dveh žil-odvodnic. Zdravnik ni mogel ničesar pomagati, ker je bila rana absolutno smrtna. Lojze je bil naslednjega jutra aretiran in po zaslišanju izročen v zapore okrožnega sodišča v Ljubljani. Pred orožni-ki se je Jernejev Lojze zagovarjal, da ni imel namena usmrtiti brata; zabodel da ga je nevede, ko je bežal pred Francetom.

Tekom sodne preiskave je bilo zaslišan okoli 20 prič in dva sodna zdravnika - iz-vedenca, gg. dr. Suher in dr. Bežič, ki sta

Riviera

TERPENTINOVNO MILO

je izdelano s primesjo olivnega olja, zato da perilu hitro skrajno možno belino in čudovito svežost

Zahtevajte vedno le Riviera terpentinovo milo.

V grobnici svojega očeta je prebival 17 let

Vukovar, 16. januarja

Starejši ljudje iz Vukovarja se še dobro spominjajo na ugledno Paničev trgovino. Pravijo, da je bila to nekdanj zelo bogata in srečna hiša. Zadnji potomec te rodbine je 75letni Vlada Panić, ki ima za seboj burno in tragično življenje. Vlada je bil edini sin in bogati starši so ga zelo raz-vadili. Oprizeti se ni hotel niti studij, niti očetovih poslov. Mnogo je potoval po svetu, bival pa je tudi nekaj let v Ameriki ter zapravljal pri tem veliko premoženje. Ko je nekaj let pred vojno njegov oče umrl, je bil sin daleč v tujini. Stari Panić je bil vnet član pravoslavne cerkvene ob-čine v Vukovaru in je tej ustanovi zapustil vse svoje premoženje z določilom, naj go-tovo vsoto shrani za njegovega sina in naj mu potem še do konca njegovega življenja izplačuje po eno zlato krono na dan. Sin je kmalu dvignil in tudi zapravljal pri cerkveni občini deponirano veliko vsoto, med vojno pa mu je propadla tudi dnevna zla-ta krona, ker je cerkvena občina izgubila vse svoje premoženje. Vse, kar je ostalo od nekdanje bogatije, je bila velika zidana kapela z grobnico, ki jo je dal zgraditi stari Panić že precej let pred svojo smrtjo.

V tej kapelici se je po burnem in raz-sipnem življenju naselil na stara leta sad-nji potomec Paničev rodbine. Bedni sta-rec je prebival v očetovi grobnici polnih 17 let. Sedaj je oslepel in ohromel in ga je občina prevzela v svoje skrbstvo.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

KULTURNI PREGLED

Spenglerjevo gledanje sedanje dobe

Pod tem naslovom je v torek zvečer predaval v Ljubljanskem klubu univ. prof. dr. Marij Rebe k, ki je že pred letom ob-delal v posebnem predavanju Spenglerje-ve kulturno - filozofske nazore. Predava-nje je otvoril s toplim pozdravim nagovo-rom klubov predsednik dr. Fran Windi-scher. Prof. dr. Rebe k je razpravljaj o novi knjigi znanega nemškega filozofa Oswalda Spenglerja »Jahre der Entscheidung«, ki je svojo popu-larnost tega avtorja in njegove spojevrst-no reakcionarne ideologije vzbudila po vsej Evropi znatno pozornost.

Predavatelj je najprej obrazložil pogla-vitne misli, ki jih ta »filozof« novega pru-sizma, kakor ga označujejo nekateri kri-tiki, razvija v prej omenjeni knjigi. Tudi tu je njegovo izhodišče že dovolj znana te-orija o kulturnih, tudi tu se poslužuje zgo-dovinskih analogij. Medtem ko je v svojem temeljnem spisu »Untergang des Abend-landes« razpravljaj predvsem o preteklosti kultur in njih sedanjih krizi, se je v ome-njenem delu polotil prerokovanja v bodo-čnosti človeštva. Pri tem izhaja logično iz nekkih miselnih postavk, ki se mu zde pra-

vilne; sem spada predvsem prepričanje, da človeške zgodovine ne vodijo ideje, in-telekt, marveč kri in nagoni. Slika, ki jo razvija Spengler, ni prav nič vabljiva, ka-kor tudi njegova diagnoza sodobnosti ne zveni optimistično. Nekako od l. 1840. da-lje se vrši napad na gospodstvo belega plemena, in sicer z dveh strani: od ve-lefinančnikov, ki pretvarjajo nekoč trdne gospodarske vrednote v predmet denarnih spekulacij in s strani delavskih voditeljev, ki ugonablajo ekspanzijo belega plemena pri koreninah, ker delajo iz medznih vprašanj vprašanje obstoja in razvoja narodov in držav. Ta boj se nadaljuje, in sicer v vodoravnem in navpičnem smislu; horizon-talen boj obstoji v borbi velikih držav za premoč in nadoblast, vertikalni pa v borbi nižjih proti višjim, podrejenih proti vlada-jočim. Slednji sega v duševno življenje vsakega posameznika in povzroča slabitev meščanstva, tega nositelja današnje kulta-re. Diktatura množic ni samo pretnja, marveč že tičimo globoko v nji. Sedanja družbena revolucija nima nič skupnega z gospodarstvom, kakor trde marksisti, tem-več je posledica kulturnega razkroja in

propadanja. Zato navaja Spengler vrsto zanimivih nalik z antiko.

Spengler prerokuje, da bo naše stoletje časovno prizorišče neizprosnih bojev v največjem stilu. Zmagal bo tisti, ki bo imel največ sposobnosti — kdo, to se bo šele pokazalo. Najspodobnejši bo diktiral »pax mundi«, ki nastopi po cesarjevi obzi napre zgodovine, dobi, ki ji vtisnejo pečat dik-tature. — Za premoč nad svetom se bodo borili v glavnem štirje tekmeči, čitih stremjenja je predavatelj po Spenglerju zgoščeno karakteriziral: Velika Britanija, Japonska, Zedinjene države in Rusija. Vsekako velja po Spenglerju dejstvo, da vojaško nesposoben narod ni še nikdar vladal na planetu in tudi ne bo vladal v bodoče. Pacifistične, racionalistične in de-mokratske ideje so samoprevara slabih: te ne bodo pisale zgodovine. V sedanjih Ev-ropi vlada »vzdušje cvetličnjaka«. Spen-gler misli, da utegne ruska duša ustvariti v bodočih stoletjih boljše oblike socialnega življenja, toda to, kar vidimo danes v Ru-siji, sploh ni komunizem, marveč azijski despotizem, ki se drži zaradi ogromne prostranosti te »šestine svetla«.

Spengler se tudi v novi knjigi ostro iz-reka zoper inteligenco, tisto plast, ki »raz-gloje vse, kar je v kulturi organskega« in napada veleumstva, ki kužijo tudi socialno vzdušje in maliciozo kulturo. Dalje poudar-ja Spengler globoko vrednost posesti, ki

jo prav marksisti tolikanj zanikujejo ter obravnavajo socializem in kapitalizem kot izraza istega botenja: svoje blago (delo) čim boljše prodati. Novost na svetu je to — in tega Marx ni dosegel, — da vzhodni in temnopolti narodi s presenetljivo lah-koto posnemajo zapadne delovne metode in se industrializirajo, pri tem pa ima on-dotno delavstvo neprimerno manjše zahte-ve in bistveno drugačen življenjski na-zor. V nekaj desetletjih bo Evropa zara-di konkurence samostojne azijske in afri-ške industrije v neznozem gospodarskem položaju, ki mu je bil ruski dumping le slabotna predgrta: ta preusmeritev svetov-nega gospodarstva bo nujno znižala življenjski standard ne le evropskemu delav-stvu, marveč takisto vsem drugim slojem; naposled ne bo preostalo drugega nego ne-skončno razgrizana borba za nadvlado be-lega plemena, ali pa bo to plemo izhrla in podleglo.

Navedli so samo nekatere misli in pre-rovkanja, kakor jih predavatelj citiral po Spenglerju. Ob koncu je prof. dr. Rebe k dostavil tudi nekoliko kritičnih opazk, ki pa niso tako silovito zadele v jedro Spen-glerjevih nazorov, kakor ti nazori zadeva-jo v misli kritičnih čitateljev Spenglerje-vih knjig. Nedvomno ima Spengler v tem ali onem prav, toda vse njegovo gledanje je samo nadaljevanje pangermanske filo-zofije, čije cvetove so milijoni ljudi vohali

na številnih bojiščih svetovne vojne. Po tej filozofiji je obojot majhnih narodov in kultur nesmišeln in je bolje, da se čim prej potope v kakšnem »narodnostnem morju«. Skratka: Spengler ne priznava naravnega prava, ki ga je visoko povzdignila franco-ska revolucija in bolj nego to pravo ceni stare privilegije, pa pest močnega in »pra-vico«, ki jo plšejo topovi in plinske bombe. Kam vodi tako zanimavanje siehernega ra-cionalizma, morale in humanitarnosti v politiki, tega ni težko doledati: na Spen-glerjevi prevodnanstveni osnovi lahko ce-lo pišatelj, ki nima kdo ve kaj žive fanta-zije, spise sprizore iz bodočega življenja, ob katerih se bodo čitateljem ježili lasje.

Borisav Stanković v nemščini

Z odkritosrčnim veseljem in zadoščenjem moramo pozdraviti novo knjižnico, ki jo je pričelo izdajati ugledno založništvo Al-berkt Langen - Georg Müller v Monakovem s sodelovanjem vzhodnoevro-p-skega odseka Nemške akademije. Knjižica se imenuje »Bücherei Südost - Euro-pa. Völker und Länder in Dichtung und Darstellung«. Kot prvi zvezek mnogo obetajoče zbirke je pravkar izšel roman Borisava Stankovića »Ne-dista krie z naslovom »Hadschi Gajka verheiratet ihr Mädchen« in v

LAURI VOLPI

tenor milanske Scale v filmu lepote

Pesem solnca

poje arije iz opere »TRUBADUR«. Glasba: PIETRO MASCAGNI.

Tel. 21-24

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 uri.

Rezervirajte vstopnice.

Domače vesti

• Organiziranje zrakoplovne pošte službe v Jugoslaviji. V Zagreb je prišel ravnatelj francoske zrakoplovne družbe Air France g. Zamboni, da organizira postojanje za razširitev zrakoplovne pošte službe, ki bo vezala vso Evropo z Južno Ameriko in z vzhodom. »Jutro« je že poročalo o organizaciji te velike poštne mreže, ki bo dala najkrajše in najhitrejše zveze med Evropo in vsemi kontinenti. Organizacija te zrakoplovne pošte pa bo zelo važna za nas tudi zaradi tega, ker živi toliko naših rojakov v Južni Ameriki. Direktor Zamboni potuje sedaj v Beograd, da uredi vse potrebno zaradi postajališča, ki bo v Zemunu.

LEO SLEZAK in IDA WUST
v vselem filmu ljubezni, sporta in zabave

VESELITE SE ŽIVLJENJA

ZVOCNI KINO DVOR, telef. 27-30
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

• Seja vodstva gasilske zveze. Starešinstvo gasilske zveze kraljevine Jugoslavije je imelo 12. in 13. t. m. svojo sejo, na kateri je starešina g. Andrašević poročal o poteku svojih razgovorov z ministrom za telesno vzgojo in z inšpektorjem državne obrambe pri vojnem ministru o novih uredbah, ki bodo še izdane po zakonu o organizaciji gasilstva. Starešina Andrašević je zaradi raznih organizacijskih zadev posredoval tudi pri ministru za javna dela. Na seji so dalje razpravljali o pokanjanju s predsedstvom zveze zavarovalnih društev in o razmerah v gasilskih organizacijah v savski banovini, ki so se v zadnjem času normalizirale. Ob zaključku seje so bile rešene razne tehnične zadeve, izvedba enotnega gasilskega vezbenika pa je bila izročena v redakcijo tehničnemu vodstvu gasilske zveze.

• Iz državne službe. Za arhivarskega uradnika je imenovan uradniški pripravnik pri Higijenskem zavodu v Ljubljani Josip Kokalj; premeščena je banovinska sestra pomočnica Ana Bižal iz državnega zavoda za zaščito mater in otrok v Ljubljani k zdravstvenemu domu v Mariboru.

STRUPI

za pokončevanje listic po najnižjih cenah v
DROGERIJI L. KANC

NEBOTIČNIK, LJUBLJANA

Pošiljam tudi po pošti.

• Iz »Službenega listca«. »Službeni list« kr. banke uprave državne banovine št. 5 z dne 16. t. m. objavlja kraljevi ukaz o amnestiji in pomilostitvi, uredba, da dobi zakoniti o sodnem postopku v grajskih pravnih moč v območju apelacijskega sodišča uredba o sodnih pogodbah (depozitih) o izdajanju denarja in denarni vrednosti in o postopku za vrednotenje posiljankami posiljanki sodišču, navedbe o kontroli in sredstvih za denaturiranje pogoj za kakovost specialnih sredstev za denaturiranje spirita, popravek v pravilniku za izvrševanje uredb o zaščiti kmetov, taksi pri- stojbenik za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, izpovedne v stali- zu državnih in banovinskih službenec na področju državne banovine in razne ob- jave iz »Službenih Novin«.

• Iz banovinske službe. Imenovan so: za banovinskega uradnega pripravnika pri sreškem mestnem sodišču v Krškem Alfred István, za banovinskega urad- nika pripravnika pri sreškem mestnem sodišču v Gorjem gradu Josip Pirnat, za banovinskega pomožnega tajnika pri ban- ski upravi v Ljubljani banovinski pisar Milan Vavpotič in za banovinskega pisarja pri banški upravi v Ljubljani uradniški pripravnik Vladimir Vrhovnik. V višjo skupino so pomaknjeni banovinske arhi- vse uradnice pri banški upravi v Ljubljani.

prevodu S. D. Zeremškega (pseudonim). O namenu in pomenu te nove knjižnice naj navedemo iz predgovora, ki ga je »pisal generalni tajnik Nemške akademije dr. Franz Thierfelder: »Nemški naših dni ne bo težko navezati novih ip, kakor upamo, stalnih stikov z narodnimi kulturami jugovzhoda. Zakaj če kje v Evropi najdemo zveze med krvjo in zemljo, narodno samozvest, heroično mišljenje in kmečko zakorenine- nost daleč od razkrajajoče civilizacije, ta- daj najdemo na Balkanu. In o tem Balkanu so pred vojno veleumestni literati v svo- jem neumešanju razmer kaj radi podajali napake, zmalene podobe. Če si danes prizadevamo, da bi našim sodobnikom po- kazali pravo obličje teh prebujajočih se na- rodov, kakor ga tolnačijo in pojasnjujejo najlepši pesniški proizvodi njihovih litera- tur, tedaj samo navezujejo na častiljiva izročila Herdera in Goetheja. Pri tem bo- mo osupneno spoznali, da so pred našimi vrati delovali veliki pesniki vredni, da vzhude svetovno pozornost, toda mi jih ni- smo poznali niti po imenu. Prav zaradi te- ga, ker se zavedamo, da nemška kultura neprekinjeno duhovno oplaja podonavne dežele, smemo z obudovanjem ugotoviti, da se je v teh narodnih kulturah, tako re- koč pod odoje tujih in ne vedno priklad- nih kulturnih vplivov, razvila samostalna li- teratura.«

Spoznanje, ki ga izraža omenjeni nemški intelektualci, prihaja pozno, vendar ne pre- pozno. Želimo samo, da bi obrodilo dober sad. Škoda, da tudi na to svetlo jaso v no-

Marija Gospodarič. Ljudmila Jeglič in Ivanka Vrhovec; razveljavljen je odlok banske uprave, s katerim je bil postavljen in premeščen banovinski zdravstveni svetnik dr. Franjo Kolterer iz Rogaske Slatine v Stari trg pri Črnomlju.

• Sresko društvo JUU v Radovljici bo zborovalo 21. t. m. v šolskem poslopju v Lescah s priložnostjo ob 9. Članstvu je bla- gajniška knjiga na razpolago od 8. do 9. pri tovarišu blaginju.

• Po odstopu rektorja ljubljanske uni- verzitete, Rektorat univerze ugotavlja, da ne odgovarja resnici trditve nedavnega »Ju- trovega« poročila, po katerem naj bi se bili zastopniki tehniške fakultete postavili na stališče, da je filozofska fakulteta svo- jo pravico na rektorsko mesto po običaj- nem turnusu že konsumirala in da je za- rudi tega sedaj na vrsti tehniška fakulteta.

• Smrt simpatičnega uradnika. V torko- popoldne so pokopali na Koroški Beli dav- nega uradnika g. Andreja Šoberla, domači- na iz ugledne Barbenkove hiše. Pokoj- nik, ki je bil star komaj 36 let, je službo- val na škofjeloški davčni upravi. Pred dne- vi mu je postalo v uradu slabo, da je mo- ral takoj v posteljo. Poslali so po zdravnika, ga prepeljali na Golnik in potem na- dom, kjer je nesrečno po kratkem trplje- nju izdihnil. Pokojnik je bil zelo priljubl- jen uradnik in je užival tudi v škofji Lo- ki, kakor preje v Krškem in v Čabru, splo- še simpatije. Bil je zvest član Sokola. Bo- di mu ohranjen častem spomin, žalujočim pa izrekamo nagloboje sožalje!

OTON STIGLIC

Stožice 153 pri Ljubljani

Organizator za kartotечно kopirno

KNJIGOVODSTVO

Nad 800 prvovrstnih referenc v dravski banovini. Najmodernejši in najcenejši si- stem knjigovodstva. 1141

• Smrt zaslužnega črnogorca. Na Cetin- ju je umrl 78 letni Vuko Vuletič, ki je spadal v krog najnaprednejših predvojnih črnogorcev. Na Cetinju je ustanovil mo- derno hotelsko podjetje, imenovano »Lo- kande« sedaj Grand hotel, kjer so se dolga leta zbirali najodličnejši krogi dežele in vsi tuji gostje. Poleg tega je bil tudi in- ciator mnogih naprednih gospodarskih ustanov. Dolgo časa je predsedoval tudi cetinjski mestni občini.

• Zdravilne specialitete in zdravila s po- sebnimi zaščitnimi imeni ter vse zdravil- ne tativne oziroma preparate, iz katerih se izdelujejo zdravila, smejo po odloku mi- nistrstva za socialno politiko in narodno zdravje prodajati na javnih licitacijah sa- mo tistim osebam in ustanovam, ki imajo na podlagi posameznih zakonov pravico, da smejo imeti in prodajati te preparate. Četi odlok odreja, katere specialitete se smejo prodajati v posameznih lekarnah.

• Turška vojska kupuje pri nas konje. V Bjelovaru se mudi komisija turške re- publike, ki kupuje konje za turško vojsko. Doslej je ta komisija, ki jo vodi veteri- narski major Zuhdi, profesor carigradske veterinarske šole, in neki polkovnik, ki je prej služil v Rusiji, nakupila v bjelovar- skem okraju 300 težkih konj belgijske pas- me. Konje plačujejo po 3000 do 4500 Din kupujejo pa samo take, ki so stari od 3 do 7 let. Bjelovarčani z zanimanjem in simpatijami spremljajo nenavadne goste, ki znajo zanimivo pripovedovati o velikih reformah v turški republiki. Ker je letos ramazanski bajram padel na dan pravo- slavne božice, so člani turške komisije svoj praznik veselo praznovali s mešani.

• Osem ur v prevrnjenem avtobusu. V Sremsu se je na cesti med vasi Čalma in Divosa pripetila nesreča avtobusa, ki opravlja promet med Sridom in Sremsko Mitrovico. Sofer je na zaščitni cesti iz- zubil smer in avtobus se je prevrnil v velik snežni zamet pod cesto. Nezgodar je pripeljal ob 7. jutraj, potniki pa do 3. popoldne niso mogli priti iz avtomobila, ker se zaradi snega niso dala odpreti ne okna ne vrata. Šele ob 3. popoldne si je sofer napravil pot skozi sneg in po vrsti rešil tudi potnike, ki se k sreči niso po- škodovali.

vih odnošajih z nemškim narodom pada temna senca starih predsodkov in nepozna- nja razmer: Dr. Thierfelder primerja v svojem predgovoru osvobodilne boje Srbov in Grkov v preteklosti z »južanskim bojem Ogrske za pravilne meje od konca svetovne vojne dalje.« Ali ne morajo Nemci razume- ti, da Madžari nimajo nikakih pravic do osvobojenih nemadžarskih nekdanjih po- ložnikov. — Do milijonov Čehoslovakov, Ju- goslovenov in Rumunov, ki so jih prej raz- narodovali in v varljivo statistiko skrivali? Te dele prebujenih narodov zahtevajo zo- pet zase, a ne v interesu madžarskega na- roda, marveč v interesu fevdalne gospode, ki je obenem z nemadžarskim ljudstvom iz- gubila svoje latifundije.

Vzhodnoevropski odsek Nemške akademi- je je imel srečno roko, ko je bil izbral za prvi zvezek nove knjižnice enega najbolj rasno balkanskih spisov, Stankovićev »Ne- čisto k rvc«. Roman je imel že prej v ita- lijskem prevodu velik uspeh (v kratkem času je dosegel drugo izdajo) in ne dvo- mimo, da bo v gladko tekočem, večem pre- vodu S. D. Zeremškega uspel tudi med Nemci. Založba Albert Langen - Georg Müller je dala tej mojstrovini srbskohrv- ške literature okusno opremo, dostojno tra- diaciji in slovesa nemške knjige. Naj bi ro- man o lepi Zofki, spisan s srčno krovjo na- darjenega pripovednika, topel od človeških strasti in kljub svoji razigranosti otočen, kakor južnosrbske sevdalinke, čim bolj raz- širil v srednji in severni Evropi zanimanje za literaturo slovanskega Balkana! —

Nemci zdravijo sklerozo in nje- ne posledice z jodom, Francozi s koloidnim kremi- kom (silicijem), Angličani z manganom in mag- nezijem,

Homeopati s težkimi kovinami in jodom. Katera metoda je najboljša?

Radenska!

Ker Radenska je edina naravna voda cele Jugoslavije, v kateri se nahajajo: jod, ko- loidni kremik, mangan, magnezij in težke kovine. Ako se bližate petdesetemu letu, ali ako ste iz rodne, katera je nagnjena k sklerozni, morate piti Radensko!

• Obnova vasi Dolnji Kraljevec. Lani 23. aprila je, kakor znano, vas Dolnji Kraljevec v prelošnem srezu zadela strašna požarna katastrofa. Ognjeni element je v 2 urah 115 posestnikom upeljal 431 objek- tov. Med njimi je popolnoma izgorelo 24 stanovanjskih hiš, 16 pa jih je bilo de- loma uničenih. Po tej nesreči je ostalo okrog 500 ljudi brez strehe. S pomočjo, ki so jo naklonili vlada, senat, Narodna skupščina, banska uprava in razni dobrotniki, je bila takoj uvedena akcija za obnovo vasi. Dela je prevzel tehnični oddelek zagrebškega Higijenskega zavoda, ki je izdelal lepe na- rte, da bi na pogorišču nastala nova na- selbina, ki bi odgovarjala vsem zahtevam higijene in modernega gospodarstva. Od septembra do decembra lani so po teh na- rtih zgradili 102 nova objekta, preuredili pa so 54 poškodovanih stavb. Pogoreli imajo na razpolago že 36 dobro urejenih stanovanjskih hiš, S tem pa obnova vasi še ni bila končana in je sedaj ministri- svet odobril izdajo večje količine lesa iz državnih gozdov, da bodo lahko že spo- mlad gradili tudi še ostale, pogorele po- trebne stavbe. Ti pogoreli so se začas- no zatekli k svojim sorodnikom in prijate- ljem po okoliških vaseh.

• Obledela obleke barva v različnih bar- vah in pisla tovarna JOS. REICH.

u— Predavanje v društvu »Pravniki«. V petek 18. t. m. priredi društvo »Pravniki« točno ob 18. na sodišču soba št. 79. preda- vanje. Predaval bo g. dr. Anton Stuehec, sodnik apelacijskega sodišča v pok., o pro- blemu kmečke zaštite. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega zanimive- ga predavanja v čim večjem številu udele- že. — Odbor.

u— Od Sušaka do Bojane je naslov pre- davanju s sklopičnimi slikami, ki ga bo imel drevi v kemični predavalnici na real- ki, Vegova ulica g. Viktor Pirnat, priznani propagator našega Jadrana. Predavanje, ki bo pod okriljem društva »Tabor«, se začne ob pol 21. Iskreno vabljeni vsi ljubitelji sinajega Jadrana.

u— O Julijem Alpaih bo predaval drevi v Zagrebu s svojimi slikami odlični ljub- ljanski fotomater Cveto Švigelj na pova- bilo Hrvatskega planinskega društva. Pre- davanje bo na vsednišču.

u— Klub trgovskih akademikov obvešča, da bo drevi ob 20. na dr. trg. akademiji Bleiweisova cesta, predavanje dr. Bajka Stojana o temi: Narodno-socialistično pra- vo.

u— Četniki! V nedeljo 27. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršil izredni občni zbor ljubljanskega podoborila Udruga četni- kov v salonu restavracije pri Mraku na Rimski cesti. Predsednik.

SMUČARJI!

URAN KREMA je specialna za masažo rok in lica.
Velika 12 dinarjev, mala 5 dinarjev.

u— Upokojen je bil Karl Lasbaber, kon- trolor v 7. skupini železniške direkcije v Ljubljani.

u— Brzoturnir. Jutri, v petek, bo brzoturnir drugega razreda ljubljanskega šah. kluba. Prvi štirje si pridobijo pravico igrati drugi petek na turnirju prvega razreda za prvenstvo januarja. Turnirja se lahko ude- leže tudi tisti, ki še niso klubovi člani. Prične se ob 20. v kavarni »Evropia«.

u— Kdo ne pozna Murnikovega Mataje- vega Matije? Zdrav kmečki humor je v njem in sleherni bralec se je prav gotovo nasmeljal do solz. V soboto, 19. t. m. in v nedeljo, 20. t. m. ob 20.15 uprizori Mataje- vega Matijo Sentjakobsko gledališče v zelo uspešni dramatični Milana Skrbn- ška. Oglejte si to velezabavno igrro in si pravočasno preskrbite vstopnice že v predprodaji, ki bo v soboto od 10. do 12. in 15. do 17. ure v Mestnem domu.

u— »Pastir Kostja« je največja ruska opereta, odlikovana na zadnji filmski ras- stavi v Benetkah s prvo zlato kolajno. Film je prava senzacija. Kjerkoli se je predvajal, povsod so bili vsi navdušeni za to edinstveno in nadvse originalno vele- opereto. Glasba, petje, igra, vsebina filma — vse je prava senzacija, kakršno more ustvariti le globoka ruska duša. Film se bo predvajal v Elitnem kinu Matičič že v soboto.

u— »Congorilla« je naslov filma, ki ga bo predvajala ZKD v petek ob pol 3. v Elitnem kinu Matičič. To delo je ustvaril slavni raziskovalec Martin Johnson. Poka- že nam življenje v džungli tako, kakršno je v resnici. On svojih posnetkov ne olep- šava ter ne spravlja v sklad s filmsko in- dustrijo. Njegovo delo je tako, da poka- že verno sliko življenja v džungli. Videli bo- mo na tisoče divjih zveri: leve, tigre, šir- fe, krokodile. Največja senzacija bo pa or- šaka gorila, znana pod imenom »Conco- rilla«. Vstopnice po 3.50, 4.50, 5.50, 6.50 Din.

u— Smučarska sezona tudi v kriminalu. Kakor prinese vsak letni čas tudi v krimi- nalne razne sezonske specialitete, tako se zadnji čas, odkar je zapadel sneg, mno- že na policijske prijave o kraji smučarske opreme. Tako je neki »ljuditelj zimskega sporta« v Prešernovi ulici v Mostah ukra- del Ivanu Krusiču iz nezaklenjenega po- strešja 820 Din vredne smuči, v Vodnikov- gostilni v Podutiku pa Milanu Kosu iz Ljubljane smuči iz jesenovine, vredne 200 Din.

u— Pozor pred sleparji. Zadnje dneve hodijo po Ljubljani sumljivi veljclvi, ki ponujajo strankam slabo pečivo, zlasti krofe in trdijo, da je to Peliconovo blago, kar pa seveda ni res. G. Pelicon, ki je za- devo že prijavil policiji, prosi, naj obli- stvo vsakogar, ki na ta način zlorablja ime njegove trdke, takoj izroči najbli- žjemu stražniku.

u— Vlom pri Zamorcu. Znana trgovina s čevlji pri Zamorcu na Sv. Petra cesti 24. je bila večeraj ponoči deležna precejšnjega iznenačenja. Lokal so obiskali neznanji vilo- miki, ki so pobrali vse, kar jim je v na- gličji prišlo pod roko. Iz predala v miznici so vzeli 670 Din gotovine, a s polje dobro založene trgovine so zbrali okrog 50 parov čevljev vsake vrste, moških, ženskih, otro- ških in snežk. Med pokradenim blagom je največ rjavih in črnih gozderic v velikosti št. 40 do 45, tako da je škoda, ki jo trpi trdka, precej velika. Lastnica trgovine pri Zamorcu je gospa Margareta Stopić, trgovka v Zagrebu. Podjetje v Ljubljani je vodil njen brat, ki pa je te dni umrl. Na

reca da samo majhen reporter, a v sebi je junak in dejanje, ki ga zmore, ga kvalifi- cira za nosilca velike, veličastne drame. Svet, v katerem živi reporter, pa seveda ni kdo ve kaj pripraven za heroizme in tako pade z dejanjem tudi Frankov Burdach: v list svojih gospodarjev je vtihotapil nevē- no notico o kandidatu za mestnega župana, kandidat je propadel, a z njim je padel tu- di reporter — junak Vsa zgodba, ki bi si- cer morda zadostala samo za veselo anek- doto, pa daje dovolj prilike, da pisatelj v varno, večjo roko odkriva skrivnosti dru- žbe in življenja in da oriše človeka in čas, kakršna v resnici sta.

V skrbni, nazorni režiji Fr. Lipaha in ob inscenaciji inž. arh. Franza je delo doseglo prav lep uspeh. Jan je dal Francu Burda- chu neposredno živo, realistično podobo, ki priča o njegovi umetniški rasti. Igralsko skrbno izdelan je bil ves krog oseb, ki ob- krožijo prizorišče igr: Danilova kot iskro- no doživljena soproga kandidata dr. Tho- sa, Cesar kot dr. Thosa, Drenovec kot izda- jatelj »Večerne pošte« in Gabrijeličeva kot njegova žena. Mnogo zahvale pa gre njim, ki nosijo vredino in smeh: P. Juva- nov (gospa Voglova), Danešu (mestni sluga), Plutu (sodni sluga), Saneinu (živno- zdravnik). Zanimivo, po svoje zamišljeno figuro je predstavil Jerman kot sodnik.

L. M.

Jugoslovanski violinski virtuos Zlatko Baleković je bil povabljen v sovjetsko Rusi- jo, kjer bo absolvirati koncertno turnejo.

Bruno Frank, »Vihar v kozarcu«

Bruno Frank je sodobno življenjsko usmerjenemu človeku v vsakem oziru sim- patičen pisatelj: po svojem temperamentu in duhovitem doviti, po svoji ljubezni do vsega, kar je spodaj in odporu proti vsa- kršni krivici, po svojem vedrem, širokem razumevanju vsega. A v človeku, ki je gle- dalski poročevalec in reporter dnevnih do- godkov obenem, kakor je pisec teh-le vr- stic, bo s svojim »Viharjem v kozarcu« vzburil še posebnih simpatij. Zaradi pre- tesne bližine se delavci na polju dnevnega tiska in pa delavci na polju levega slovstva ni kaj prijazno ne gledajo med seboj. Eno izmed hrupnih znamenj tega nepriznane- ga odnosa je tudi dejstvo, da nastopa re- porter v komedijah zmerom v podobi bedne- ga, majhnega, pokupljivega, v vsakem oziru malovrednega človeka, ki na zunaj si- cer ne nosi grbe in ne šepa, a je na znotraj ves iznakažen in slab. S takšnim risanjem časnika kot človeka se pisatelj mašču- je nad svojim konkurentom, ki jim vsak dan jemlje material izpod rok in ga prav takšnega, kakor ga dobi, daje dalje. Pi- satelji ne bodo časnikaarju nikdar odpustili tega, da svojim poročilom o nesrečah, ki se zgodijo vsak dan na prometnih križiščih, nikoli ne daje najbolj dognane, večnost- ne oblike, kakor oni sami ustvarjajo za večnost.

Bruno Frank je svetla izjema tega pra- vila. Njegov časnika Burdach je na zunaj

Mubitelji vrtnarstva pristopajte v naše vrste.

u— Predavanje v društvu »Pravniki«. V petek 18. t. m. priredi društvo »Pravniki« točno ob 18. na sodišču soba št. 79. preda- vanje. Predaval bo g. dr. Anton Stuehec, sodnik apelacijskega sodišča v pok., o pro- blemu kmečke zaštite. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se tega zanimive- ga predavanja v čim večjem številu udele- že. — Odbor.

u— Od Sušaka do Bojane je naslov pre- davanju s sklopičnimi slikami, ki ga bo imel drevi v kemični predavalnici na real- ki, Vegova ulica g. Viktor Pirnat, priznani propagator našega Jadrana. Predavanje, ki bo pod okriljem društva »Tabor«, se začne ob pol 21. Iskreno vabljeni vsi ljubitelji sinajega Jadrana.

u— O Julijem Alpaih bo predaval drevi v Zagrebu s svojimi slikami odlični ljub- ljanski fotomater Cveto Švigelj na pova- bilo Hrvatskega planinskega društva. Pre- davanje bo na vsednišču.

u— Klub trgovskih akademikov obvešča, da bo drevi ob 20. na dr. trg. akademiji Bleiweisova cesta, predavanje dr. Bajka Stojana o temi: Narodno-socialistično pra- vo.

u— Četniki! V nedeljo 27. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršil izredni občni zbor ljubljanskega podoborila Udruga četni- kov v salonu restavracije pri Mraku na Rimski cesti. Predsednik.

SMUČARJI!

URAN KREMA je specialna za masažo rok in lica.
Velika 12 dinarjev, mala 5 dinarjev.

u— Upokojen je bil Karl Lasbaber, kon- trolor v 7. skupini železniške direkcije v Ljubljani.

u— Brzoturnir. Jutri, v petek, bo brzoturnir drugega razreda ljubljanskega šah. kluba. Prvi štirje si pridobijo pravico igrati drugi petek na turnirju prvega razreda za prvenstvo januarja. Turnirja se lahko ude- leže tudi tisti, ki še niso klubovi člani. Prične se ob 20. v kavarni »Evropia«.

u— Kdo ne pozna Murnikovega Mataje- vega Matije? Zdrav kmečki humor je v njem in sleherni bralec se je prav gotovo nasmeljal do solz. V soboto, 19. t. m. in v nedeljo, 20. t. m. ob 20.15 uprizori Mataje- vega Matijo Sentjakobsko gledališče v zelo uspešni dramatični Milana Skrbn- ška. Oglejte si to velezabavno igrro in si pravočasno preskrbite vstopnice že v predprodaji, ki bo v soboto od 10. do 12. in 15. do 17. ure v Mestnem domu.

u— »Pastir Kostja« je največja ruska opereta, odlikovana na zadnji filmski ras- stavi v Benetkah s prvo zlato kolajno. Film je prava senzacija. Kjerkoli se je predvajal, povsod so bili vsi navdušeni za to edinstveno in nadvse originalno vele- opereto. Glasba, petje, igra, vsebina filma — vse je prava senzacija, kakršno more ustvariti le globoka ruska duša. Film se bo predvajal v Elitnem kinu Matičič že v soboto.

u— »Congorilla« je naslov filma, ki ga bo predvajala ZKD v petek ob pol 3. v Elitnem kinu Matičič. To delo je ustvaril slavni raziskovalec Martin Johnson. Poka- že nam življenje v džungli tako, kakršno je v resnici. On svojih posnetkov ne olep- šava ter ne spravlja v sklad s filmsko in- dustrijo. Njegovo delo je tako, da poka- že verno sliko življenja v džungli. Videli bo- mo na tisoče divjih zveri: leve, tigre, šir- fe, krokodile. Največja senzacija bo pa or- šaka gorila, znana pod imenom »Conco- rilla«. Vstopnice po 3.50, 4.50, 5.50, 6.50 Din.

u— Smučarska sezona tudi v kriminalu. Kakor prinese vsak letni čas tudi v krimi- nalne razne sezonske specialitete, tako se zadnji čas, odkar je zapadel sneg, mno- že na policijske prijave o kraji smučarske opreme. Tako je neki »ljuditelj zimskega sporta« v Prešernovi ulici v Mostah ukra- del Ivanu Krusiču iz nezaklenjenega po- strešja 820 Din vredne smuči, v Vodnikov- gostilni v Podutiku pa Milanu Kosu iz Ljubljane smuči iz jesenovine, vredne 200 Din.

u— Pozor pred sleparji. Zadnje dneve hodijo po Ljubljani sumljivi veljclvi, ki ponujajo strankam slabo pečivo, zlasti krofe in trdijo, da je to Peliconovo blago, kar pa seveda ni res. G. Pelicon, ki je za- devo že prijavil policiji, prosi, naj obli- stvo vsakogar, ki na ta način zlorablja ime njegove trdke, takoj izroči najbli- žjemu stražniku.

u— Vlom pri Zamorcu. Znana trgovina s čevlji pri Zamorcu na Sv. Petra cesti 24. je bila večeraj ponoči deležna precejšnjega iznenačenja. Lokal so obiskali neznanji vilo- miki, ki so pobrali vse, kar jim je v na- gličji prišlo pod roko. Iz predala v miznici so vzeli 670 Din gotovine, a s polje dobro založene trgovine so zbrali okrog 50 parov čevljev vsake vrste, moških, ženskih, otro- ških in snežk. Med pokradenim blagom je največ rjavih in črnih gozderic v velikosti št. 40 do 45, tako da je škoda, ki jo trpi trdka, precej velika. Lastnica trgovine pri Zamorcu je gospa Margareta Stopić, trgovka v Zagrebu. Podjetje v Ljubljani je vodil njen brat, ki pa je te dni umrl. Na

reca da samo majhen reporter, a v sebi je junak in dejanje, ki ga zmore, ga kvalifi- cira za nosilca velike, veličastne drame. Svet, v katerem živi reporter, pa seveda ni kdo ve kaj pripraven za heroizme in tako pade z dejanjem tudi Frankov Burdach: v list svojih gospodarjev je vtihotapil nevē- no notico o kandidatu za mestnega župana, kandidat je propadel, a z njim je padel tu- di reporter — junak Vsa zgodba, ki bi si- cer morda zadostala samo za veselo anek- doto, pa daje dovolj prilike, da pisatelj v varno, večjo roko odkriva skrivnosti dru- žbe in življenja in da oriše človeka in čas, kakršna v resnici sta.

V skrbni, nazorni režiji Fr. Lipaha in ob inscenaciji inž. arh. Franza je delo doseglo prav lep uspeh. Jan je dal Francu Burda- chu neposredno živo, realistično podobo, ki priča o njegovi umetniški rasti. Igralsko skrbno izdelan je bil ves krog oseb, ki ob- krožijo prizorišče igr: Danilova kot iskro- no doživljena soproga kandidata dr. Tho- sa, Cesar kot dr. Thosa, Drenovec kot izda- jatelj »Večerne pošte« in Gabrijeličeva kot njegova žena. Mnogo zahvale pa gre njim, ki nosijo vredino in smeh: P. Juva- nov (gospa Voglova), Danešu (mestni sluga), Plutu (sodni sluga), Saneinu (živno- zdravnik). Zanimivo, po svoje zamišljeno figuro je predstavil Jerman kot sodnik.

L. M.

Jugoslovanski violinski virtuos Zlatko Baleković je bil povabljen v sovjetsko Rusi- jo, kjer bo absolvirati koncertno turnejo.

Bruno Frank, »Vihar v kozarcu«

Bruno Frank je sodobno življenjsko usmerjenemu človeku v vsakem oziru sim- patičen pisatelj: po svojem temperamentu in duhovitem doviti, po svoji ljubezni do vsega, kar je spodaj in odporu proti vsa- kršni krivici, po svojem vedrem, širokem razumevanju vsega. A v človeku, ki je gle- dalski poročevalec in reporter dnevnih do- godkov obenem, kakor je pisec teh-le vr- stic

SENZACIJA SEZONE

Prva rusko-sovjetska veleopereta

Pastir Kostja

Smeh, godba, petje, lepi posnetki iz narave

mesti na mesto, kjer je sedaj električna ura. Ta točka je upoštevana njeno lego brezdomno najprimernejša na Glavnem trgu.

a— Pohorje se uvršča med klimatične kraje. K poročilu v včerajšnji številki dodajemo, da je zadnje objave v »Službeni« novinah pričakovati še pred 1. februarjem. Ta vest je v vseh mariborskih prirediteljih in sportnih vrstah vzbudila veselje iznenadenje, saj bo v nemajhnih meri lahko koristila pomembne pridobitve našemu mestu.

a— Socialna akcija na Pobrežju. 92 otrokomašnih otrok je bilo obdarovanih z oblekami, obutvijo in toplim perilom. Akcijo za obdarovanje je izvedel delavni pobreški Rdeči križ. V prisrčnih besedah je nagovoril obdarovane otroke, zaslužni pobreški župan g. Matija Volk.

a— Mariborska Glasbena Matica. Skupna pevska vaja v petek zaradi koncerta odpade in se vrši derbi ob 20.

a— Skrajšanje delovnega časa. Ena izmed največjih mariborskih tekstilnih tvornic je uvedla obratovanje s skrajšanim 40urnim tedenskim delovnim časom. Je to tvornica Doctor in drug. Delavstvo je glede na to dobilo 14dnevno odpoved, vendar se bo sprejelo nazaj na 40urno tedensko delo.

a— Nič investicij. V poročilu o novem mestnem proračunu za 1935-36 smo poudarili, da ni bilo mogoče zaradi neugodnih finančnih razmer uvrstiti nikakih investicijskih ali izrednih proračunskih postavk v novi proračun mestnega zaklada. Pač pa se boeta gradili nova druga deška meščanska in druga deška osnovna šola v magdalenskem mestnem okraju, za kar se je sklenilo najetje posojila 7 milijonov dinarjev. Novi proračun mestnih podjetij, ki je še zmerom v razpravi v ravnanstvu in v upravnem svetu mestnih podjetij tudi ne določa nikakršnih investicij, razen če izvajamo tekoče investicijske postavke za napeljava novega vodovodnega, plinskega in električnega omrežja.

a— Pobuna dvigne. gozd pretrese vsemogočni lev. In vse premaga, preobliči se v mogočnejši oslov. To in še marsikaj drugega bomo slišali na krstni predstavi Golouhove odrske basni »Od zore do mraka« v soboto v tujakšnem gledališču.

a— Trije. Mestni šolski odbor je bil razpisal nagrado 5000 Din za najboljši načrt za novo drugo deško meščansko in drugo deško osnovno šolo v magdalenskem mestnem okraju. Včeraj je podelil rok razpisa in so svoje načrte predložili trije interesi, in sicer inž. Černigoj, inž. Dev in inž. Vičič. Te dni se sestane razsodišče, v katerem so mestni predstojnik dr. Lipold, načelnik mestne gradbene uprave inž. Baran, inž. Jelenc, šolski nadzornik Tomažič in šolski ravatelj Humeč, da sklepajo o najboljšem načrtu in mu prisodijo pravico do nagrade.

a— Ovirje pri filmanju. Profesor Baš zaključuje filmanje Maribora in okolice. Najboljše ovirje so se pojavile pri snemanju nekaterih industrijskih tvorničnih kompleksov, ker jih ni mogoče prikladno v celoti zajeti. Pa se bodo tudi te težave premostile, tako da bo mogoče prikladno predvajati »Maribor v filmu« ob otvoritvi nove dvorane Grajskega kina.

a— Kulturno življenje v Studencih. Danes v cetrtek ob 19. bo nadaljevanje predavanja o raku. Predaval bo dr. Vilko Marin. Sklopite si slike!

a— Na planinah je fletno... Včerajšnje poročilo pravi: Pohorski dom in Mariborska kočja — 10, mirno, jasno, 40 cm pršica; Ruska kočja — 9, mirno, jasno, 45 cm pršica; Klopni vrh — 9, mirno, jasno, 50 cm pršica; Koča na Pesku — 9, mirno, jasno, 45 cm pršica, skakalnice uporabna; Senjorjev dom — 12, mirno, jasno, 70 cm pršica, cesta za sani uporabna; Rimski vrtec — 11, mirno, jasno, 25 cm pršica; cesta za sani dobra. Na vseh postojankah smuka odlična.

a— Smuk prinaša lahko smolo. 20 letna študentka Milka Stancerjeva je pri smučanju tresčila v drevo in dobila občutne poškodbe po obrazu in telesu. Nezvesto so prepehtali v mariborsko splošno bolnišnico.

a— Na včerajšnjem trgu so kmetje prodajali krompir po 4 Din za mero (7,5 kg), jabolka po 3 do 4 Din in drva po 4 do 4,50 Din za kolobar.

Iz Litije

a— Mlečna akcija za naše šolarje. Mlečna akcija, ki jo je pokrenilo naše društvo »Sokol« in doma, prav lepo uspeva. Iz prostovoljnih prispevkov Litijanov, občine in drugih ustanov nabavljajo dovoljno količino zdravega mleka, ki ga dobe šolarji toplote v odmoru ob 10. in tudi popoldne. Pri razdeljevanju pomagajo poštirovalne gospe in gospodinjice. Uspeh plemenite akcije bo gotovo že kmalu viden na zdravjših ličkih

Sokol

a— Sokol I. Ljubljana Tabor obvešča svoje pripadnike, da je po pravkar dosepel sklepe sodišča pripisanih k društvenemu zemljišču na Taboru onih 4613 m² zemljišč, ki jih je društvu darovala mestna občina Ljubljana s sklepom občinske uprave v seji dne 1. februarja 1934. S tem pripisom tvori društveno posestvo enoten, nerazdeljen blok med obstoječimi komunikacijami ter je dana podlaga za ustrezajočo končno ureditev Tabora. V znak radosti nad tem dejstvom bodo na letnem telovadbišču vzhvale zastave ob 18. do 23. t. m. Vsi društveni pripadniki in prijatelji se vabijo, da se povodom te pomembne pridobitve podpisajo v spominsko knjigo, ki bo v ta namen odprta v društveni pisarni med poslovnimi urami do 31. t. m. Zdravol Uprava.

a— Sokol I. Ljubljana Tabor poziva svoje članstvo na 27. redno glavno skupščino, ki se vrši v sredo, dne 23. januarja 1935 ob pol 20. uri v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru. Ako ne bi bila ob določeni uri skupščina sklepna, se vrši druga skupščina z istim dnevnim redom pol ure kasneje. Zdravol Uprava.

naše mladine. Mlečna akcija omogoča tudi prodajo mleka, ki bi drugače ne šlo v denar.

Iz Trbovelj

a— Širši članski sestanek Sokola bo v soboto 19. t. m. ob 20. v mali dvorani Sokolskega doma. Na tem sestanku se bo razpravljalo o obnem zboru in o kandidatih za bodočo društveno upravo.

a— Sokolsko drsalisce je urejeno in izročeno svojemu namenu. Za ta lepi sport vlada med prebivalstvom veliko zanimanje. Posebno bo dobrodošlo drsalisce onim, ki nimajo časa za daljše smuške ture.

a— Predavanje o spolnih boleznih. Kolo jugoslovanskih sester priredi 22. t. m. ob 20. v dvorani Forte skopitno predavanje o spolnih boleznih. Predavala bo ga dr. Marija Kuralt Vstop dovoljen samo odraslemu žensstvu.

a— Model kočje na Mrzlici. Mrzlica je najprikljubnejša izletna točka vseh pri-

Za zimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v mrzlih zimskih dnevih je potrebna Vaši koži — da ne razpoka in da ne postane raskava, — močna zaščita proti vplivom vremena. Nadrignite zatore vsak večer, a tudi čez dan, obraz in roke dobro z NIVEA-kremo! Potem tudi oster in mrzel zrak ne bo škodil Vaši koži; ona ostane nežna in elastična. Odkod ta učinek? Od eucerita! Ravno on dela Nivea-kremo tako učinkujočo.

Gospodarstvo

Izplačilo terjatev naših izvoznikov v Nemčijo in Grčijo

Kakor poročajo iz Beograda, se je Narodna banka odločila pomagati našim izvoznikom v Nemčijo in Grčijo, ki morajo zaradi visokega klirinskoga salda po več mesecev čakati, da pridejo do svojega denarja, in sicer na ta način, da bo oskompirala te terjatve in jih izplačala našim izvoznikom po odbitku obresti. Naši izvozniki bodo svoje zamrznjene terjatve v Nemčiji in Grčiji cedirali naši Narodni banki, ki jim bo etavila na razpolago protivrednost v dinarjih po odbitku obresti. Ta vest sicer še ni uradno potrjena, vendar je že včeraj vzbudila v gospodarskih centrih naše države veliko pozornost in je tudi vplivala na to, da so se tečajni državni papirje ponovno dvignili. Nameravani ukrep Narodne banke je vsekakor napravil najboljši vtis zlasti v vrstah naših uvoznikov, saj bodo le-ti na ta način lahko prišli takoj do svojega denarja. V celoti gre za približno 260 milijonov dinarjev. V Nemčiji znašajo namreč naše zamrznjene terjatve okrog 220 milijonov Din, v Grčiji pa okrog 40 milijonov.

Takse za potrdila Zbornice za TOI

Na decembski plenarni seji Zbornice za TOI je bilo, kakor znano, sklenjeno, da se znižajo nekatere zbornične takse za potrdila (zlasti obrtnikom), kakor tudi takse v zvezi s carinskimi olajšavami. Kr. banka uprava je sedaj z odločbo od 8. januarja odobrila novo tarifo, ki je objavljena v »Službenem listu« ob 16. t. m. Nova tarifa je stopila v veljavo z dnem odobritve (8. t. m.), ko preneha veljati dosedanja tarifa, ki je bila odobrena 12. jan. 1934.

Za potrdila, ki jih izdaja Zbornica za nastop obrti (da prosilec izpolnjuje zakonite pogoje) ohranilo se vlaganje prošnje pri izdajanju pooblastil in dovolitev, so naslednje: za trgovske obrti na debelo 500 Din, na drobno 250 Din, za male trgovske obrti (branjene) 100 Din (nespremenjeno); za rokodelske in ostale obrtniške obrti v krajih a preko 50.000 prebivalcev 400 Din (dolej 600), v krajih s preko 20.000 prebivalci 300 Din (dolej 450), v krajih s preko 5000 prebivalci 150 Din (nespr.); v krajih s preko 1000 prebivalci 100 Din in v ostalih krajih 75 Din (nespr.); za industrijske in rudarske obrti 1000 Din (nespr.); za gradbene obrti, in sicer inženjerske 750 Din (500), graditeljske 500 Din (nespr.); zidarske in tatarske 300 Din (nespr.); za ostale gradbene obrti 150 Din (250); za elektrotehniške obrti 500 Din (nespr.); in elektromonterske obrti 250 Din (nespr.); za obrti, za katere je potrebna dovolitev: hoteli, kavarne in avtomati 500 Din (nespr.); za restavracije 300 Din (nespr.); za ostale gostilniške obrate 200 Din (nespr.); za bančne, menjalske in zavarovalne posle 1000 Din (nespr.); za tiskarske, litografske in silnične obrti, ki nimajo industrijskega značaja, 300 Din (nova postavka), za pogrebne zavode 500 Din (nova postavka); za obrti, navedene v § 80. zakona o obrti pod št. 1-4. 6. 8-21, 23, 25, 26, 29, 30 in 31 250 Din (nespr.); za ostale obrti iz paragrafa 60 100 Din (nespr.). Ako potrebuje potrdilo javna trgovska družba, delniška družba, družba z o. z., komanditna družba ali gospodarska zadruga, se taksa podvoji. Ob otvoritvi podružnic podjetij (razen gostinskih) na zborničnem področju in ob postavitvi poslovnice se pobere polovična taksa. Taksa za potrdilo o prenehanju obrtnikov v mesta znaša 50 Din in na deželi 25 Din.

Pri izdajanju legitimacij trgovskih potnikov podjetij, ki ne zaposlujejo več nego 5 potnikov (dolej 3), se pobere za vsako legitimacijo taksa po 20 Din, pri trvdkah, ki zaposlujejo 6 do 10 potnikov (dolej 4 do 10), se zviša taksa na 50 Din, pri trvdkah, ki zaposlujejo več kakor 10 potnikov, pa na 100 Din za vsako izdano legitimacijo. Taksa za potrdilo o izvora blaga znaša pri vagonskih pošilkah, izvezem pošilke lesa in drv, 10 Din (dolej 20), pri komadnih pošilkah 5 Din (dolej 10), pri pošilkah lesa pa 5 Din (nespr.). Za potrdila, da blago ni namenjeno preprodaji (pri uvozu

Ljudstvo, ki pozablja brate v sužnosti, in vredno imena narod!

jatelj narave in planinskega sporta. Posebno privlačna je postala ta točka, odkar je zgradila naša agila podružnica SPD tam gori vzorno planinsko kočjo. Brezposelni slikarski pomočnik Suštar Ferdo je napravil sedaj natančen model te planinske kočje, ki je razstavljen v izložbi podružnice »Jutra« v Trbovljah. Model je zelo skrbno izdelan in morda se bo našel kak ljubitelj naših planin, ki bi ga kupil in s tem pomagal brezposelnemu obrtnišemu pomočniku.

Iz Konjic

a— Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva bo imela občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 8. na deški narodni šoli v Konjicah. Dnevni red običajen. Predaval bo sreski kmetijski referat g. Ivo Nemec. Istotam bo ob 9. občni zbor čebelarke podružnice.

a— Tridnevni gospodarsko - prosvetni tečaj so priredila društva kmečkih fantov in deklet za konjiški srez na deški narodni šoli v Konjicah. Tečaja se je udeleževalo okoli 30 oseb, ki so se udeležili tudi več poučnih ekskurzij. Prirejanje takih tečajev je gotovo koristno.

a— K zadnjemu počitku smo pred kratkim spremenili strojevodjo konjiške železnice g. Viktorja Lorenca. Počojnik je služboval v Konjicah preko 12 let ter je bil zaradi svojega zdravega humorja splošno priljubljen štel je 59 let. V svoji službi je bil vreden in marljiv. Bodi mu zemljica lahka!

Direkcija pomorskega prometa je sedaj objavila še podatke o gibanju pomorskega blagovnega prometa naših luk v prvih 9 mesecih preteklega leta. Za prvo polovico pomorskega prometa so te številke važnejše in pomembnejše nego podatki o prometu došlih ladij (ta promet ne kaže tako velikih fluktuacij). Ladijski promet naših luk se je do leta 1931. dvignil na 16,7 milijona bruto registriranih ton; zaradi krize pa se je naslednje leto zmanjšal na 15,8 milijona ton, v letu 1933. pa se je zopet dvignil na 16,4 milijona ton in lani v prvih 9 mesecih za nadaljnjih 5%. Pri blagovnem prometu naših luk pa opazamo mnogo večje spremembe. Največji obseg je dosegel blagovni promet naših pomorskih luk v letu 1929, ko je znašal 29,9 milijona metriskih stotov; potem pa je začel občutno padati in je leta 1932. zdrknal nazaj na 19,9 milijona metriskih stotov. Šele leta 1933. se je zopet za malenkost dvignil in sicer na 21,1 milijona metriskih stotov. V samem blagovnem prometu v inozemstvu pa beležimo od najvišjega stanja v letu 1929. 24,5 milijona metriskih stotov padec na 15,0 milijona metriskih stotov v letu 1932. in šele leta 1933. zopet dvig na 16,4 milijona metriskih stotov. Podatki o skupnem blagovnem prometu naših luk nam še niso znani, pač pa podatki o uvoznem in izvoznem prometu v prvih 9 mesecih lanskega leta, ki beležijo nov znaten dvig za 24% nasproti prejšnjemu letu. Uvoz po morju je namreč znašal v prvih treh četrtletjih preteklega leta 2,91 milijona metriskih stotov (v istem razdobju prejšnjega leta 2,17), izvoz po morju pa se je povzpela na 12,81 milijona metriskih stotov (9,41), tako da je znašal skupni blagovni promet naših luk z inozemstvom 15,08 milijona metriskih stotov nasproti 12,19 milijona metriskih stotov v prvih treh četrtletjih 1933. Povečanje nasproti prejšnjemu letu znaša torej 2,89 milijona metriskih stotov ali 24%.

Gospodarske vesti

a— Prodaja valut. Kakor znano je finančni minister dovolil, da smejo denarni zavodi privatnim strankam brez posebnega dovoljenja prodati tuja plačilna sredstva do protivrednosti 300 Din mesečno. To odločbo finančnega ministra pa je razumeli tako, da se imajo kot »tuja plačilna sredstva« prodajati le čeki, nakazila ali izplačila, medtem ko privatniki v smislu te odločbe brez dovoljenja ali potnega lista ne morejo kupiti efektivne tuje valute (tujih novčanic).

a— Zanimanje inozemstva za naše žito. V zadnjem času se je znova povečalo zanimanje inozemstva za našo pšenico in koruzo. Nedavno je prišlo na našem trgu do velikih zaključkov. Češkolovška je po ugodnih cenah kupila 4000 vagonov koruze, istočasno pa je tudi Nemčija nastopila kot kupovalka na trgu za značajne količine. Avstrija se zanima predvsem za našo pšenico. Ker Madžarska ne more kriti celotne uvozne potrebe, bo morala Avstrijo do nove letine uvažati pšenico iz Jugoslavije in Argentine. Pogajanja zaradi uvoza naše pšenice po ugodnostni carini bodo, kakor poročajo z Dunaja v kratkem zaključena.

a— V likvidacijo je stopila Mlekarska za druga v Črnomlju, in sicer na podlagi sklepa občnega zbora ob 10. junija 1934.

a— Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 1300 ročajev za pile iz impregniranega papirja, do 26. t. m. pa glede dobave 60 kavčukastih gostil, 300 m kavčukastih cevi, 1 krožne črpalke ter raznega elektromateriala. Direkcija drž. žel. v Subotici sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1000 lesenih lopat za sneg. Direkcija državne železarnice Vreče sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg železne črne pločevine, do 23. t. m. glede dobave 60 plošč železne črne pločevine, 200 litrov gorilnega špirita, raznega električnega materiala, 100 kg sikativca, 200 litrov čistega bencina, 10.000 kilogramov železne pločevine, 20.000 kg stare litine, do 30. t. m. glede dobave 840 kom. pil, 30.000 kg stare litine, 50 kg olja za mazanje gonilnih jermen, 170 plošč črne pločevine, 1000 kg borovnega katrana. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave krčnih odvojev za »Kuhlo« žico, do 24. t. m. glede dobave 20 naočnikov proti plinu, 200 kg pocinkane pločevine in 6 komadov klirgeritskih obrobov, do 7. februarja pa glede dobave 1 parne sesalke. Dne 18. t. m. se vršila pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave raznega pisarniškega materiala.

Borze

16. januarja

Na ljubljanski borzi se je deviza Newyork danes v skladu z znanjimi tečajji ponovno dvignila (v Curihu se je včeraj dvignil tečaj od 308,8 na 311). Tudi London je bil nekoliko čvrstješi. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nadalje 8.10 do 8.20. V zagrebškem privatnem kliringu je prišlo do prometa v angleških funtih po 222,73, dočim so se španske peze nudile po 5,45 grški boni pa po 30,35.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so se danes državni papirji v naglem tempu nadalje dvigali. Volja škoda, ki se je že včeraj povzpela na 355,50, se je danes trgvala po 359 in 360 (v Beogradu po 357). Občutno se je dvignilo tudi investicijsko posojilo, ki je bilo zaključeno po 75 (v Beogradu po 74,50). V 70dostotnem Blairnem posojilu je prišlo do prometa pri viš-

Ako potrebujete dokaz da sta »Hubertus« mlo in »Perlon« pralni prašek res najboljša domača izdelka, vprašajte za mnenje one gospodinjice, ki ju že uporabljajo. — »Rea, dobra sta« vam bodo dejale. Prava domača izdelka sta!

Svoji k svojim!

jem tečaju 64 (v Beogradu po 62,75), v 70dostotnem Seeligmannovem posojilu pa po 70 (v Beogradu po 72). V 60dostotnih bežljivih obveznicah ni bilo prometa, pa tudi ne blaga izpod 64 (v Beogradu zaključni po 64,25 in 62,50). Promet je bil zabeležen še v delnicah PAB po 238 in 240 ter v delnicah Trboveljske po 112.

Dvizve.

Ljubljana. Amsterdam 2310,46 — 2321,82, Berlin 1366,60 — 1377,40, Bruselj 798,90 — 802,93, Curih 1105,85 — 1111,35, London 166,93 — 168,53, Newyork 3411,61—3439,87, Pariz 225,37—226,49, Praga 142,69—143,56, Trst 291,58 — 293,98 (premijsa 28,5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

Curih. Beograd 7,02, Pariz 20,38, London 15,15, New York 311, Bruselj 72,25, Milan 26,41, Madrid 42,2250, Amsterdam 208,90, Berlin 123,85, Dunaj 57,40, Stockholm 78,10, Oslo 76,10, København 67,60, Praga 12,91, Varšava 56,30, Atene 2,90, Bukarešta 3,05, Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12,28, London 26,50, Milan 45,96, Newyork 541,34, Pariz 35,58, Praga 21,88, Curih 174,25, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.

Ljubljana. Volja škoda 353 do 355, 7 odst. invest. 71 do 72, 8 odst. Blair 70 do 72, 7 odst. Blair 62 do 64, 7 odst. Drž. hip. banka 71 den., 4 odst. agrarne 43 do 44, 6 odst. bežljivke 62 do 63.

Zagreb. Državne vrednote: Volja škoda 359 do 361, za februar 362,50 bl. za marec — julij 358 do 360, 7 odst. invest. 71,50 do 75, 4 odst. agrarne 43 den., 7 odst. Blair 62,75 do 64, 8 odst. Blair 70 den., 7 odst. Drž. hip. banka 69,50 do 70, 6 odst. bežljivke 63 do 64, za jan. 62,50 do 64; delnice: Nar. banka 47,50 den., PAB 237 do 239. Trbovlje 112 do 115, Našička 400 den.

Beograd. Volja škoda 356,75 do 357,25 (357), za februar 357 do 358,50 (359, 357,50), za marec 354,50 do 359,50 (354,50), 7 odst. invest. 74 den. (74,50), 4 odst. agrarne 43 do 44 (43), 6 odst. begl. 63 do 63,50 (64,25, 62,50), za febr. 61—63 (63,25, 64), 8 od. Blair 70 do 71, 7 odst. Blair 62,50 do 62,75 (62,75), Drž. hip. banka 70 do 73 (72), Nar. banka 47,50 do 48,50 (47,60), PAB 237,50 do 238 (238,50).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 14,20, Državne železnice 21,99, Trboveljska 15,20, Alpine-Montan. 12,42.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 16. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 85,75, za julij 86,750; koruza: za maj 85,50, za julij 80,50.

+ Winnipeg, 16. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 80,75, za julij 81,25, za september 81.

+ Ljubljanska borza (16. t. m.) Tendence za žito živahna. — Nudi se (vse franko nakladalna postaja): pšenica: baška 79 kg, po 117,50 — 118,50; oves: bosanski 87—92; koruza: baška po 64 — 66, banatska po 60 — 62; moka: baška in banatska »ot« po 187,50 — 187,50, baška »2« po 172,50 — 187,50, baška »4« po 152,50 — 167,50; otrobi: baški debeli 95 — 100, drobni 80 — 85.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška in sremska 117 — 119, gorjebanatska 115 — 117; baška poljska in slavonska 118 — 120. — Oves: baški in sremski 76 — 78, slavonski 81 — 83. — Rž: baška 115 — 117,50. — Jčmen: baški, sremski, 65/66 kg 110—112,50; jari, 67/68 kg 125 — 127,50. — Kuruza: baška in sremska 64 — 66; sušena 68 — 70; banatska 61 do 63, sušena 66 — 68. — Moka: baška in banatska (v oklepajih sremska): »ot« in »2« 185 — 205 (182,50 — 192,50). »2« 165 — 185 (162,50 — 172,50). »3« 145—165 (142,50 — 152,50). »4« 127,50 — 137,50 (125 do 135). »5« 105 — 110 (105 — 110). »6« 80 — 85 (80 — 85). — Otrobi: baški in sremski 74 — 76, banatski 72 — 74. — Fišol: baški in sremski beli 130 — 132,50.

+ Budimpeštanska termiska borza (16. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za marec 16,41 — 16,42, za maj 16,36 — 16,87; koruza: za maj 11,78 — 11,80.

ZIVINA

+ Ljubljanski živinski sejem. Na včerajšnji živinski sejem je bilo prignanih 50 volov, 31 krav, 9 telek, 40 svinj, 30 prašičkov za rejo in 52 konj; prodanih pa je bilo 20 volov, 10 krav, 7 telek, 18 svinj, 19 prašičkov za rejo in 5 konj. Sejem je bil slab, cene pa so ostale v glavnem nespremenjene ter notirajo za kilogram žive teže: voli I. vrste 4—4,50 Din, II. 3—3,50, III. 2—2,75, krave debele 2—3,50, klobarice 1,50—2, teleta 4—5,50 in svinje 5—7 Din; prašički za rejo so se prodajali po 85—100 Din za komad, konji pa po 500—3500 Din za komad.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 15. januarja Tendence mirna. Zaključni tečaj: za januar 6,90 (6,88), za maj 6,85 (6,83).

+ Newyork, 15. januarja. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za januar 12,29 (12,39), za maj 12,43 (12,55).

Naš srčno dobri in ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, tast, stric in svak, gospod

Franc Rumpret, st.

usnar in posestnik, odlikovan z redom sv. Save V. stopnje

nas je zapustil po dolgem mukopolnem trpljenju, Bogu vdan, previden s sv. zakramenti, danes ob pol 7. uri zvečer za vedno.

K večnemu počitku položimo nepozabnega v petek, dne 18. januarja ob 16. uri na tujakšnem mestnem pokopališču. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 19. januarja v pokopališki cerkvi.

Krsko, dne 16. januarja 1935.

Globoko žalujoče rodbine: Rumpret, Pfeifer in šmid.

Elektrika v možganih

Poskusi za ugotavljanje človekove duševnosti in za diagnosticiranje bolezni — Možganski elektrogrami — Dve vrsti nezvesti

Ko je pred petimi leti prof. Hans Berger iz Jene sporočil, da mu je uspelo beležiti električne toke v možganih, je ta vest v znanstvenih in tudi v širših krogih zbudila veliko pozornost. Čuli smo trditve, da bo mogoče v doglednem času z možganskimi elektrogrami ugotavljati na nezmožljiv način pravo človekovo duševno in telesno stanje, posebno pa vsakovrstne bolezni, kakor se je to do neke meje posrečilo z beleženjem električnih tokov v delujočem srcu.

Prvi Bergerjevi poskusi so bili še dovolj povišani in so se omejevali na osebe, ki so jim morali v zvezi s kakšno operacijo odpreti lobanje. Za odvajanje električnih tokov je uporabljal zelo drobne klorirane sreberne igle, ki jih je polagal na razgaljeno možgansko skorjo. V progno tokov je vključeval zelo občutljive galvanometre. Že ti prvi poskusi so pokazali, da dajejo možgani kakor srce značilne elektrograme, s kakšnimi desetimi glavnimi valovi

sekundi. Takšen normalen elektrogram je nastajal vedno v bdečem stanju. A vsak čutni dražljaj, ki je zbudil pacientovo pozornost, svetlobni blisk, rahel dotik, tudi vsako razburjenje in duševni napor so povzročili v poteku elektrograma takojšnje spremembe.

V kloroformiranem stanju so glavni valovi možganske električne krivulje izgledali kakor v naravni nezvesti in so se pokazali sunkovito šele pri prebujenju. Berger je iz tega sklepal, da je smatrati glavne valove za izraz zavestnih dogajanj, šibkejši valovi manjše frekvence pa se nanašajo na delovanje v možganih, ki ne prestopajo praga zavesti.

V neki novejši knjigi je Berger to naziranje zavrnil kot zmotno. Njegovi lastni poskusi so namreč pokazali, da glavni valovi ne izginejo po rabi nekih drugih usipavil, ki ne vsebujejo kloroforma (n. pr. evipan, pernaton), temveč se jim moč in frekvenca celo zviša. To kaže, da so mož-

gani po teh usipavilih navzlic nezvesti zelo razburjeni. Berger govori zato o dveh vrstah nezvesti: o takšni, ki jo povzroča omrtvičenje velikih možganov (narkoza po kloroformu, omedlevica), in drugi, pri kateri ostane partija velikih možganov delujoča. Še važnejše pa je spoznanje, da glavni valovi nikakor niso telesni izraz posvsem duševnih dogajanj, kakor je menil prvotno. To se pravi z drugimi besedami, da tudi z električno beležno metodo nismo prišli do spoznanja, kakšna sovisnost je med telesom in duševnostjo. Tudi za diagnostične svrhe se to beleženje, ki se vrši danes brez odpiranja lobanje in vsakega drugega operativnega postopka, doslej ni izkazalo. Gotovo je, da povzroča vsako telesno neugodje, bolezen, poškodba neke spremembe v normalnem poteku glavnih valov, toda te spremembe so tako zamotane, da nam n. pr. ni mogoče ločiti možganskih elektrogramov, ki jih povzroča kakšna oteklina v možganih, od elektrogramov vročnega stanja, duševne bolezni itd. Tönniss je pred kratkim pokazal, da so celo med elektrogrami poedincev velike razlike, ki nimajo nobene zveze s starostjo in spolom in ki se ne da do spraviti v red niti s kakšno drugo vidika. Normalnega elektrograma, ki bi veljal za vse ljudi in ki bi bil merilo za ugotavljanje značilnih sprememb v nenormalnih in bolnih stanjih, do danes, žal, še niso mogli fiksirati. Diagnostik za sedaj nima elektrobiološke metode, ki bi mu omogočevala iz samih krivulj razlikovati med bolnim in zdravim.

Vse grehe naj vzame nase Izidor Fisch...

Hauptmannova obramba obremenjuje mrtveca v grobu — Hauptmann se čuti prizadetega in sledi procesu z večjim zanimanjem

Petič se je že primerilo v procesu proti Hauptmannu, da so pričje izjavile, da je obtoženec, če ne glavni in edini krivec, vsaj prav gotovo istoveten s sokrivcem pri ubijanju malega Charlesa Lindbergha. Znanca dr. Condona, miss Alexander, ki jo je sodišče te dni zaslišalo kot pričjo, je izpovedala, da je

videla Hauptmanna

v dobi, ko se je Lindbergh pogajal z ugrabitelji glede zahtevane vsote. Oprezoval je v okolici mesta, kjer se je dr. Condon mudil kot zaupnik polkovnika Lindbergha. Nobenega dvoma ni torej, da je bil Hauptmann, če ne ugrabitelj in morilec otroka, vsaj eden izmed zločinskih tolpe, ki je zagrešila čin, nad katerim se še danes zgraža vsa Amerika.

Branitelj obtoženca Reilly pa napenja vse moči, da bi kljub tem obremenilnim izjavam verodostojnih prič olajšal stališče svojega klijenta. Ko je namreč izjavil zaprisežen strokovnjak za pisavo Osborn, da je izsiljevalno pismo

nedvomno napisal Hauptmann,

je vstal Reilly in povedal, da je pisava v izsiljevalnem pismu docela slična pisavi lani v Lipskem za tuberkulozo umrlega Izidorja Fischea... On da je pisal pismo Lindberghovim, ne pa Hauptmannu. Da je krivec

Fisch in ne Hauptmann, veli Reilly, izhaja tudi iz trditve obtoženca, da je prejel od Fischea bankovce, ki so jih našli v Hauptmannovi garaži...

Osborn se seveda ni dal premetati ter je še enkrat izjavil, da vztraja pri svoji sodbi, da je pisal usodno pismo

Hauptmann, ne pa Izidor Fisch.

Nato ga je Reilly predrzno vprašal, koliko mu plača ameriška država za takšne izjave. Vprašane je advokata zavrnil, da tega ne ve, ker ni napravil z Ameriko v tem pogledu nobene pogodbe.

Hauptmann je sledil besednemu dvoboju med Osbornom in Reillyjem

z nervozno napetostjo,

na koncu pa je bil zelo izmučen. Sploh se opaža, da mu gre proces že na živce. Načelno je, da obtoženec ne sledi obravnavi več kakor v začetku, brez interesa, temveč ga priče čedalje bolj zanimajo, kar seveda vpliva tudi na sodbo porotnikov Hauptmannovi krivdi.

Sodišče bo zdaj zaslišalo sestro in brata pokojnega Izidorja Fischea, Pinkusa in Hanusa Fischevo, ki bosta, kakor vse kaže, izjavila, da je umrl njun brat v Lipskem po dolgem bolehanju popolnoma brez sredstev in je zapustil še dolgove, katere morajo za njim plačevati sorodniki.

Ne bo ju na Bled in v Bohinju

Kentski vojvoda se je te dni v spremstvu svoje mlade soproge Marine vrnil iz Monakoškega preloza Pariza v London. Iz Pariza sta nadaljevala pot na Angleško z aeroplanom

Tiskarna za 60 jezikov

Državna tiskarna v Leningradu ima med vsemi tiskarnami menda najbogatejšo zbirko črt. Pravkar je svoje zaloge tako izpopolnila, da more tiskati vsako poljubno delo svetovne literature v 60 jezikih. Med temi 60 vrstami črk jih je več nego tretjina za jezike, ki jih Evropa komaj po imenu pozna.

Na ogromnem ozemlju Rusije govore jezike, ki so jim slovnicu določili šele po svetovni vojni. Tudi ni čudno, da so med Rusi poliglotti, kakršnih na svetu ni dosti. Prav genij v tem pogledu je n. pr. ruski poslanik v Parizu Potemkin. Prej je bil profesor tujih jezikov v Moskvi. Kot poslanik v Ankarji je zbudil ogromno začudenje, ko se je v šestih tednih igraje naučil turščine, ki je prej ni poznal. Turščina pa velja za enega najtežjih jezikov na svetu.

Velikanova plača

Big Čang je kitajski velikan in največja atrakcija v nekem cirkusu v Nankingu. Steje 24 let in meri v višino 225 cm. Sicer je njegova plača največja, kar jih dobivajo kitajski velikani, a vsekane se je moral te dni pri svojem delodajalcu oglašati za povišek. »Vsaka para, ki jo prejmem, gre za to, da uteši moj glad. Kako naj pri tem hranim še svojo ženo in družino?« je dejal in delodajalec je pokazal razumevanje za njegove zahteve. Veliki Čang sme k vsakemu obedu samo kruha za več nego 4 kg, vmes pa pohrusta cele sladkorne trste. Pri takšnem gladu postane seveda kmalu vsaka plača premajhna.

Filmska plesalka

Evelina Laye v kostumu, ki v njem pleše v najnovejšem angleškem vefilmu

Pingvini pred mikrofonom

Byrdova ekspedicija je te dni omogočila radijsko uro, kakršnih ni bilo dosti. Na neki ledni plošči v bližini svojega taborišča v Rossovem morju je namestila previdno mikrofona, da bi prenašala živ-zav med kolonijo pingvinov na tej plošči. Zivali so se sijajno izkazale, njih »pomenkovanje« je poslušalcem v Ameriki prineslo mnogo zabave. Prenos se je izvršil na daljavo 16.000 km, a je bil izredno čist.

Četvorčki

V Leningradu je neka Vera Fakojejeva, žena železniškega delavca, rodila četvorčke, dva dečka in dve deklici. Eden izmed dečkov je kmalu umrl, ostali otroci in mati pa so zdravi. Ruska vlada je rodovitelni materi odkazala novo stanovanje in ji dala mesečno penzijo 200 rubljev. Že v novembru je žena nekega drugega ruskega železničarja rodila četvorčke.

Zimske obleke

za gospode, suknje, smučarske kroje, blago za kroje modernih vzorcev kupite po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Tako so glasovali v Posaarju

Nemški poslanik na Dunaju von Papen, ki je doma iz Posaarja, oddaja svoj glas pred volilno komisijo

Vrane in njih zarod

Bog si ga vedi, zakaj oponašajo vrane, da ravnaajo slabo s svojim zarodom? Resnica je namreč ta, da skrbijo zanj celo za ceno lastnega življenja. Če enega izmed staršev zadene smrt, drugi požrtvovalno vzreja mladiče. O neumnih pticah pravijo, da ne poznajo ljubezni do svojih mladičev, vrane pa gotovo niso neumnice. O tem pripoveduje neki angleški posestnik zanimivo zgodbo.

Več let so vrane gnezdele v vejah nekega bresta na njegovem zemljišču. Neke pomladi pa so se obotavljale, da bi se spet naselile na tem drevesu. Imele so razburjeno zborovanje, kakršna so med vrani običajna, po tem zborovanju pa so pričele sistematično podirati stara gnezda in graditi nova na sosednem drevesu. Nekoliko mesecev pozneje se je brest zrušil. Ptice so bile očitno spoznale, da ni več varen in se niso le same preselile z njega, temveč z uničenjem gnezd tudi druge tovariške opozorile, da drevo za gnezdenje ni primerno.

Zrcalce povzročilo avtomobilsko nesrečo

Na cesti med Bernom in Bisticco se je primerila v nenavadnih okoliščinah težka avtomobilska nesreča. Težak tovorni avto neke pivovarne, ki je bil naložen s polnimi sodi piva, je vrglo s tira in preden ga je mogel vozač na zaledenelih tleh dobiti v oblast, je zavozil v cestni jarek. Verige, ki so držale tovor, so se pretrgale in tucet sodov se je skotalil na sosedno polje, naravnost čez vozača, ki ga je bilo tudi vrglo iz vozila. Vsa rebra na desni strani mu je zlomilo, prav tako hrbtenico na treh mestih. Oba njegova sopotnika, neko mlado kontoristko in pivovarniškega delavca, so drobič raztreščene zaščitne šipe pred vozačevim sedelom hudo poškodovale. Vozač je umrl, še preden so prišli reševalci.

Preiskava je dognala, da sta nesrečo zakrivila dva paglavca, ki sta si preko ceste dajala svetlobne signale z žepnima zrcalcema. Takšen signal je za trenutek oslepil vozača in povzročil nesrečo!

NEKAJ ZA VSE

Pozimi naj vsebuje hrana več maščob in močnatih jedi, ker je potem bogatejša na toplotnih cnotah. Poleti pa naj sprevladuje spet zelenjava in sadje, ki vsebuje več vode.

Pospešitev utripa je opaziti še 5 do 15 minut po delu.

Za prvo pomoč v primeru zamrzavanja veljajo ta pravila:

Prenesti ponesrečenca v zaprt, mrzel prostor;

sleči ga, eventualno tako, da mu prerežeš oblačila;

odrgni mu telo pošteno s snegom ali mrazilimi mokrimi čunjami;

poskusi umetno dihanje;

ko prične ponesrečenec boljše dihati, ga prenesi v zmerno segret prostor, pokrij ga z odejo in ga drgni s toplimi čunjami, pri tem mu dajaj duhati salmiaka;

ko lahko požira, mu daj lahkega vina, pozneje črne kave ali vroče juba.

Prva potniška letalka v Ameriki

Miss Helen Ritchey je prva ženska v Ameriki, ki si je pridobila pravico prevajati potnike z letalom. Dodelili so ji letališče v Washingtonu

Dobro sestavljen oglas

je pol inseratnega uspeha — Klasičen primer iz dežele moderne reklame

Dolge mesece je iskala Helen Millerjeva v Kansas Cityju službo. Prihranki so šli h kraju, nihče ji ni hotel pomagati. Tu se je odločila, da objavi za polovico preostalega ji denarja oglas v listu. Sestavila ga je v običajni obliki, govorila je o svojih sposobnostih, spricvalih, priporočilih. Dan pozneje, ko je oglas izšel, je stopila v oglašni oddelček lista. Zaman, njen oglas ni našel odziva. Popoldne isto tako in naslednje jutro tudi. Solze so ji stopile v oči, ko ji je nameščenec v oglašnem oddelku sporočil, da nima ničesar zanjo.

Možu se je pa zasmilila, pozanimal se je za vsebino njenega oglasa in ji dal dober svet: »Tako oglasa ne smete sestaviti, poskusite na bolj originalen način.«

Millerjeva je odšla domov in premišlje-

Pošta na Japonskem

Japonska poštna uprava je prišla na misel, da bi se nemara obneslo pobiranje pošte z avtomobil. Nabiralec pismen vabi ljudi z megafonom, naj prinesejo pisma v njegovo skrinjico

Poderžaj na poti v Ameriko

Dunajska vlada je ugodila ameriški zahtevi po izročitvi Ivana Poderžaja, ki je bil prvotno osumljen umora odvetnice Tufersonove, a so ga pozneje zahtevali samo zaradi dvojenstva, dokler se njegovo razmerje do izginotja Tufersonove ne razčisti do kraja. Poderžaja sta odpeljala do avstrijske meje na Brennerju dva orožnika. Na tirolski meji sta ga izročila italijanskim mejnim organom, ki so ga spemili do Geneve, tam pa se je Poderžaj z ameriškim detektivom Wiesensteinom vkrcal na ladjo »President Monty«, ki ju je odpeljala proti Ameriki. Poderžaja so na dunajski postaji čakali fotografi, ki so ga slikali. Mož je imel dovolj humorja, da je fotografije prosil, naj mu pošljejo po en posnetek v državno jetnišnico v New Yorku. Ameriški zakoni predvidevajo za zločin bigamije do pet let ječe.

Poletna temperatura v New Yorku

V New Yorku je zadnje dni nastopil naden vremenski preobrat. Sneg se je začel tajati, reke pa naraščati. V newyorškem pristanišču imajo debelo meglo, kakršne še dolgo ne pomnijo.

A NEKDOTA

H. G. Wells je varal svojo ženo. Zvedela je za to. »Lopov« je zavpil, ko je prišel domov. »Vse vem!« — »Pretravaš,« je dejal romanopisec mirno. »Kdaj se je vršila bitka pri Peluziju?«

VS AK DAN ENA

»Rada bi, da mi napravite fotografijo hrbtnega izreza.«
»Čemu vam pa bo rabila takšna slika?«
»Veste, rabim jo za ženitno ponudbo in ne bi imela rada, da bi me vsakdo spoznal na prvi pogled.«

S P O R T

Prva smuška tekma na Dolenjskem

Start pri Javornikovi gostilni na Škofljici. Zadnji tekmovalci hiti s starta.

Prvo letošnje tekmo v smuškem teku so imeli visokošolci za naslov prvaka jugoslovanskih univerz. Tekme so bile hkrati določene kot izbirne tekme za St. Moritz. Tekma je bila na Dolenjskem med smučarjem in škofljico. Kako je bilo s potekom tekme smo poročali že včeraj med sportnimi vestmi. Izkazalo pa se je, da je tudi na Dolenjskem, posebno še niže doli med Višnjo goro in Stično idealnega smuškega sveta na pretek, kar ima svojo prednost posebno zaradi bližine Ljubljane. Prireditelj nameravanih smuških tekem naj si Dolenjsko tudi v tem pogledu natančneje ogleda.

Pred slovanskim smučarskim prvenstvom

Vse prireditve bodo skoraj gotovo morale biti na Pokljuki.

Letošnja zima jo je smučarjem, posebno pa tekmovalcem na smučeh zagodila prav po svoje. Medtem ko se drugod, recimo v Mariboru, Zagrebu, da celo v Beogradu, vselej obilnega snežnega blagoslova, je naša tradicionalna pozornica vseh večjih smučarskih prireditev Gorenjska letos še do teh že poznih zimskih dni ostala po nižinah brez prave snežne odeje. V tem razmerah bo moral JZSS, ki je za izvedbo letošnjega saveznega in slovanskega smučarskega prvenstva izbral divni Bled z okolico, prenesti vse več dni trajajoče prireditve na Pokljuko, znano domeno smučarskega kluba Ljubljane. Snežne razmere so tamkaj dovolj ugodne, tako da brez nove pošiljke snega jamčijo za brezhiben potek tekmovalcev.

Ta prenos vsakoletnega najboljši privlačnega tekmovalnega spreda, ki mu tudi širša smučarska armada posveča zmerom večjo pozornost, bo v prvi vrsti v kvar množicam gledalcev, ki ne bodo mogle tako udobno priti v bližino raznih startov in ciljev kakor bi bilo to izvedljivo na Bledu ali povsod drugod v nižini. Tekmovalci seveda ta sprememba kraja tekmovalnega prvenstva prireditelj ne bo smiselno sprejela, če ne bo v njihovi korist. Kakor znano, sta prijavljeni dve močni tekmovalni ekipi: Čehovi in Poljaki, samih vozačev mednarodnega razreda in večinoma dobrih zmagovalcev s prejšnjih mednarodnih smučarskih prireditev na naših tleh. Med Poljaki je prijavljen popularen Bronislav Czech, ki ima za seboj bogato smučarsko kariero. Dalje sta nam še dobro v spominu odlična brata Maruszarza, ki sta posebno nevarna na skakalnici. Čehi bodo pripeljali našega dvakratnega prvaka Simunka, slovitega Bartona, ki se je po formi že močno približal severnjakom, »starega« pa še vedno močnega Nemcega, Flostauerja itd. Sama imena, ki bodo v skupni borbi z našimi najboljšimi res lahko dosegli rezultate, da jih bomo s ponosom primerjali z ostalimi po svetu.

Po trenutnem stanju snežnih razmer v blejskem kotu je slej ko prej gotova stvar, da se bodo te važne smučarske tekme vsaj v prvem delu morale vršiti na Pokljuki. Prvi prireditveni dan je v torek 22. t. m., ko se bo v sporedni stafetni tek na 5 krat 10 km. Za glavne dneve (25. do 27. t. m.) pa upa JZSS še zmerom, da se bo situacija spremenila in bo dobil težko pričakovano snežno podlago tudi Bled z okolico, kar bi omogočilo izvedbo najzanimivejših konkurenca nižje in blizu blejskih hotelov ter udobnih komunikacij. Škoda bo v negativnem primeru tem občutnejša, ker je za te dni prijavljenih več posebnih vlakov s prijatelji belega sporta z juga države (Beograda in Zagreba), pa tudi Ljubljana bo najbrže pobitela na tekme v množicah, da jih bo treba s posebnimi vlaki spraviti na Gorenjsko. Če bo vreme ostalo nespremenjeno, bo tudi Pokljuka brez posebnih težav dosegljiva za smučarja in nesmučarja, toda treba bo le še krepko stopiti po izstopu iz vlaka, kdor bo hotel priti na tereno, kamor je letošnja muhasta zima pogrnala naše in slovanske najboljše smučarje, da pomerijo sile v borbi za prvenstvo v raznih smučarskih disciplinah!

V ostalem vrši JZSS že intenzivno vse pripravbe za čim boljše organizacijo te vsakoletne najvažnejše smučarske prireditve. Tehnični odbor ima vse delo razdeljeno že do podrobnosti, ukrenjeno je vse potrebno za nastanitev tekmovalcev in funkcionarjev, brezhibno poslovanje poročevalske službe itd. Če pa zapade sneg, bo JZSS pravčasno obvestil javnost o morebitnem prenosu posameznih točk prvenstvenega spreda na druge terene. Za zdaj in do nadaljnjega ostane prizorišče — Pokljuka!

Glavna skupščina nogometnega saveza

Beograd, 16. januarja p. Uprava nogometnega saveza je sklicala glavno skupščino za 24. februar v Beogradu. V sklopu s tem je dobri taktik Kosta Hadži nalog, da sestavi po posvetovanju z vsemi podsavezi in z drugimi sportnimi delavci načrt novih pravil, savezni kapetan Simonović pa načrt za državno prvenstvo.

V nekaj vrstah. Precejšnjo sezacijo v beograjskih sportnih krogih je izzvala vest, da se bo vrnil znani golman Baska Jakšić, ki je pred nekaj meseci odšel v Prago, da bi kot profesionalni nastopal za praško Slavijo. Znameniti golman praške Slavije Planicka je namreč takrat obol el in mislil so, da delj časa ne bo mogel igrati. Sedaj pa se je njegovo stanje popravilo, zaradi česar je postal Jakšić brezposeln profesionalen ter se odločil, da se zopet vrne k amaterstvu. — Beograjska »Štampa« poroča, da pripravljajo zagrebški sportni krogi za prihodnjo glavno skupščino nogometnega saveza akcijo, da bi se sedež saveza zopet prenese iz Beograda v Zagreb. Ta akcija je po informacijah lista nalelela na hud odpor v beograjskih sportnih krogih, vendar pa je večina podavezov za prenos saveza iz

Redne oblikovanje je obvezno za vse učeniške klase, proti onim, ki ne bodo redno posejali treningov, pa se bo postopalo po pravilih. Vodja treninga je g. Kernavner.

SK Grafika obvešča svoje članstvo, da se vrši redni letni občni zbor kluba dne 21. t. m. ob 19.30 v društvenih prostorih palače Grafike, Masarykova cesta. Nadalje se pozivajo vsi igralci, da redno posejajo zimski trening, ki se vrši vsak četrtek ob 19. uri v telovadnici II. drž. real. gimnazije, vhod Ciril-Metodova ulica. Vsi oni, ki še niso vrnili opreme, se pozivajo, da jo brez pogojno vrnejo gospodaru do petka zvečer.

2SK Hermes. (Table tenis sekcija.) Danes ob 19. pri Keršiču važen sestanek zaradi udeležbe na turnirju SK Reka.

SK Reka. Redni občni zbor bo v četrtek 24. t. m. v telovadnici osnovne šole na Viču.

Iz življenja na deželi

GORENJI LOGATEC. V soboto 19. t. m. ob pol 20. bo imel Sokol redni letni občni zbor, ki se ga naj udeležijo vse članstvo. Zborovanje bo posetil tudi župni odposlanec iz Ljubljane. 20. t. m. ob istem času bo pa imel Sokol svoj akademijo s pestrim sporedom. Oboje bo v Sokolskem domu. 10. februarja nas obišče radijski vokalni kvintet »Petrovič«, ki bo imel koncert v Sokolskem domu ob 16. a na svečnico priredi gasilska četa ples v Sokolskem domu.

IHAN. G. Hrovat Ivo, šolski upravitelj v Ihanu, se je poslovil. Nastopil je mesto sreškega šolskega nadzornika v Krškem. Kako priljubljen je bil med nami, je pokazal poslovniti večer, ki mu ga je priredil odbor občine Ihan, in katerega so se polnoštevilno udeležili vsi odborniki in predstavniki vseh nacionalnih društev v kraju. V toplih besedah se je g. predsednik občine spominjal vrlin in zaslug, ki si jih je g. ihanški upravitelj pridobil za občino. Številne podpore od sreza in banovine gredo v ti sočake, ki jih je prejela občina na njegovo posredovanje. Mnogim družinam je pisal prošnje ter posredoval pri odmerah davkov in pri nakazilih podpor posameznikom. Mnogo je deloval v raznih društvih. Veliko njegovo delo so predavanja in tečajji, ki jih je leto za leto prirjal kot sadjar in vrtnar po hribih in v dolini. Domala ves prosti čas je žrtvoval tej važni gospodarski panogi v teku 11 let, kar je bil med nami. Drevesnica in sušilnica posadbe Sadjarskega in vrtnarskega društva pričata o njegovem uspešnem delu za blaginjo naroda. Ganiljiv dokaz ljubezni in spoštovanja je pokazala šolska mladina, ki je prišla 4 km daleč poslavljati se na postajo v Domžalah. Na smučeh so prsmučali njegovi učenci ter mu jokaje se segali v roke. Občinski odbor s predsednikom občine, zastopniki JNS, Sokola, strelske družine, podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, Jadranske straže, gasilcev in drugih društev, številni prijatelji in starši otrok so se zbrali na postaji in mu želeli srečo v novi službi, ki jo bo kot odlični šolnik upravljal gotovo v splošno zadovoljstvo.

SOSTANJ. V nedeljo 13. t. m. se je pričel na Smrekovcu smučarski tečaj Smučarskega kluba iz Celja, ki bo trajal do 20. t. m. Tečaj vodi smučarski učitelj g. Gratschner. — V prostorih meščanske šole se vrši kmetijski nadaljevalni tečaj, ki bo trajal do konca februarja. Poučujejo meščanskošolski učitelji gg. ravatelj Hribnik, Lekše in Theuerschuh in učitelj ljudske šole g. Burdijan.

ZALOG. Za Novo leto smo dobili novo upravo sokolske čete. Volitev uprave, v katero je prišlo več svežih in mlajših moči, je bila na predlog mlajših članov tajna, kar gotovo jamči, da je izid volitev veran izraz članstva in da bo uživala nova uprava tudi njegovo vsestransko zaupanje in podporo, kar je pričakovati tem zanesljiveje, ker je treba v tem poslovnem letu znova urediti nujno vprašanje nadaljnega najema sokolske sobe in letnega telovadšča. Upati je, da lastnica svojih zahtev ne bo pretiravala in ostane slej ko prej naklonjena našemu prepotrebemu sokolskemu pokretu. V tem pogledu smo dobili nekaj dokaj ugodnih ponudb, a se zdi, da članstvu sedanjih prostorov za delovanje še najbolj prija in je splošno želja, da ostane naše tisočje pod sedanjo streho. Dne 6. t. m. so se uprizarili »Rokovnjaci«, dne 13. t. m. pa zaloigra »Mladost«. Pri prvi predstavi je moralo ostati mnogo posetnikov zunaj: dvorana br. Požarja je bila tokrat za tretjino premajhna. Pri obeh

Igrah je bil morda uspeh popolnoma zadovoljiv in so storili igralci pri danih skromnih razmerah več kot smo pričakovali. Bratje in sestre! Obsto Sokola v Zalogu je zelo nujna potreba, otrešite se malenkostnih osebnih nevednosti, zavijajte rokave in krepko na sokolsko delo v novem letu!

Iz Ptuja

J. — Za skupno poklonitveno potovanje na Oplenac, ki ga priredi sreska organizacija JNS za ptujski srez, naj občinske organizacije pošljejo prijave najpozneje do konca t. m. sreskemu tajništvu v Ptuju. Vozni stroški za tja in nazaj so preračunani na 180 Din za osebo. Postanek v Beogradu bo en dan.

J. — Odbor za splošno in strokovno nabiranje trgovskega in obrtniškega narščaja priredi predavanje 19. t. m. ob 20. v prosvetni dvorani v Mladiki. Predaval bo profesor Habe o vzhodnozajski vprašanju. Vstop prost.

J. — Ogenj je uničil v Janškem vrhu vničarji posestnice Marije Pernatove od Sv. Lovrenca na Dravskem polju Ker ni gasilskega društva, so gasili domačini sami ter rešili, kar se je rešiti dalo. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzino vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo, najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

16. januarja
Ljubljana 7, 765,9, —9,0, 89, 0, megla, —; Ljubljana 13, 766,3, —3,6, 80, NE1, megla, —; Maribor 7, 765,1, —7,0, 90, 0, —; Zagreb 7, 764,7, —5,0, 90, N1, 8, —; Beograd 7, 762,7, —3,0, 90, 0, 10, sneg, 7,0; Sarajevo 7, 762,9, —6,0, 80, 0, 10, sneg, 6,0; Skopje 7, 755,7, 1,0, 90, 0, 10, dež, 10,0; Rogaska Slatina 7, —, —14,0, N1, 0, —; Temperatura: Ljubljana —10,2, —3,2; Maribor —2,0, —9,0; Zagreb —3,0, —6,0; Beograd —6,0, —9,0; Sarajevo —2,0, —8,0; Skopje —0,0, —1,0; Kumbor 10,0, —; Split 7,0, —; Rab 9,0, —; Rog. Slatina —1,0, —14,0.

16. januarja
Ljubljana 7, 771,8, —10,2, 73, 0, megla, —; Ljubljana 13, 771,6, —2,5, 65, NNE1, 0, —; Maribor 7, 771,1, —7,0, 80, NW3, 0, —; Zagreb 7, 771,5, —6,0, 80, NWE2, 2, —; Beograd 7, 766,0, —4,0, 90, NW3, 10, sneg, 20,0; Sarajevo 7, 769,5, —5,0, 90, NW2, 10, sneg, 6,0; Skopje 7, 760,4, —3,0, 90, NW4, 10, sneg, 3,0; Rogaska Slatina 7, —, —15,0, N2, 0, —; Temperatura: Ljubljana —0,8, —11,0; Maribor —1,0, —3,0; Zagreb —2,0, —6,0; Beograd —2,0, —4,0; Sarajevo —6,0, —7,0; Bokaška Slatina 0,0, —15,0.

Vremensko stanje 16. t. m.: Visok pritisk nad vevropsko celino, slaba depresija nad Sredozemskim morjem in nad severno Evropo, vedro na jugozapadu in v srednji Evropi, oblačno, mestoma sneg drugod. Mraz popuštil povsod, izven območja Alp, kjer je narasel do —19 C. — V Jugoslaviji je bilo oblačno s snežnim metežem v večini vzhodne polovice, jasnitev na zapadu, kjer bo mraz še narasel.

Radio

Četrtek, 17. januarja.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Ksilofon solo na ploščah. — 18.20: Smuška ura ljubljanskega zimskosportnega podsaveza. — 18.50: Srbohrvaščina. — 19.20: Čas, jedini list, program za petek. 19.30: Nač. ura: Zagorje (iz Beograda). — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Radio — orkester.

BEOGRAD 17: Godalni kvartet. — 18.30: Plošče. — 20: Operetni večer. — PRAGA 19.30: Prenos opere »La Boheme«. — 22.15: Simfonični jazz. — BRNO 19.30: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA 19.30: Klavirske skladbe. — 20: Simfonični koncert. — 22: Laska in plesna glasba. — DUNAJ 12: Plošče. — 16.10: Laska glasba. — 17.30: Klavirski koncert. — 19.40: Mešan glasbeni program. — 21.30: Barska muzika. — 22: Orgle. — 20.05: Plošče. — 23.50: Ples. — BERLIN 20.10: Večer novih »Slagerjev«. — KONIGSBERG 20.10: Plesni večer iz Hamburga. — 22.30: Laska glasba. — STUTTGART 20.15: Umetnost — sport — borbe. — 22.30: Laska in plesna muzika. — RIM 17.10: Pevski koncert. — 21: Prenos opere »La Traviata«.

Petek, 18. januarja.

LJUBLJANA 11: Solska ura: Kako išče rude (Jos. Zabkar). — 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 15: O verstvih (Franc Tersegval). — 18.20: Radio orkester. — 18.40: Literarna ura: Portreti iz povojne slovenske književnosti (prof. F. Vodnik). — 19: Radio — orkester. — 19.20: Čas, jedini list, program za soboto. — 19.30: Nacionalna ura: Mirovna konferenca 1919 (iz Beograda). — 20: Klavirski koncert: Štiričino, gđ. Šaplja in Muha. — 20.45: Slovenske narodne z orkestrom pojo gđ. Zupanova, gg. Banovec in Jug. — 21.30: Čas, poročila, Radio — orkester.

BEOGRAD 16.30: Narodna glasba. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22.20: Laska in plesna muzika. — ZAGREB 12.10: Plošče. — 17.15: Pesmi. — 20: Koncert na čelo. — 20.30: Iz slovanskih operet. — 22.15: Godba na pihala. — PRAGA 19.30: Mešan program. — 20.25: Ruski humor. — 21.10: Orkester. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.45: Ples. — 20.25: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 19.30: Laska glasba. — 20.15: Simfonični koncert. — 22.40: Laska in plesna glasba. — DUNAJ 12: Orkester. — 15.40: Mlad. konc. 16.10: Iz zvoč. filmov. 17.25: Violinske skladbe. — 19.25: Orkester. — 20.30: Igra. — 22: Plošče. — 23.30: Laska glasba. — BERLIN 20.15: Igra. — 21: Orgle na ploščah. — 21.15: Regerjeve skladbe. — 22.30: Napoleon in 19. stoletje. — KONIGSBERG 20.15: Iz Berlina. — 21: Glasbeniki naše dobe. — 22.30: Nove plošče. — STUTTGART 20.15: Iz Berlina. — 21: Mešan program. — 22.30: Orkestralni koncert. — 24: Glasunove skladbe na ploščah.

NARODNO GLEDALIŠČE U REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20.
Četrtek, 17.: Zalujoči ostali. Četrtek.
Petek, 18.: Zaprtlo.
Sobota, 19.: Siromakovo jagnje. A. Premiera.

OPERA.
Začetek ob 20.
Četrtek, 17.: Carmen. A. Gostnje ga. Gjuraneč, članica opere iz Zagreba.
Petek, 18.: Zaprtlo.
Sobota, 19.: Poljska kri. Zastopnik naše opere od 5 do 24 Din.

V Nušičevi komediji »Zalujoči ostali« osmoli avtor Zalujočo rodbino, ki se poteguje za dedščino. Je izredno zabavna in se odlikuje po izvrstno risanih tipih. Režiser g. Bratko Kreft. Glavno nlogo igra g. Cesar. Stefan Zweigova drama »Siromakovo jagnje« slika Napoleonoovo genialnost in brezobzirnost, s katero prisili, da mu podlaže vsak, tako tudi Frousova žena Bellilota, ki se izneveri svojemu možu. Avtor daje vpogled v Napoleonoov čustveni odnos do nje, ki se ga pa takoj otrese, sledeč svojim velikim ciljem.

Bizetova opera »Carmen« je predstila po vsem svetu zaradi nenavadno invencione glasbe in predstavlja železni repertoar vseh svetovnih gledališč. V nlogi Mihale Gostuje odlična članica zagrebške opere g. Gjuraneč, ki je že parkrat z največjim uspehom nastopila na našem odru.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.15.
Sobota, 19.: Matajev Matija. Premiera.
Nedelja, 20.: Matajev Matija.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.
Četrtek, 17.: Izgubljeni valček. A.
Petek, 18.: Zaprtlo.
Sobota, 19.: Od zore do mraka. Premiera.

KUPUJEMO 1129

vinski kamen

(birso) in sušene drože.
A. RESMAN k. d., ZAGREB, Illica 223

Neštevilno zdravnikov uporablja in priporoča kot prvovrstno
„Olla“ Tropic
BELL OLLA OMOT

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Javna sodna dražba

v konkurzu »Jugošport« se nadaljuje od 15. januarja 1935 naprej dnevno od 9. do 12. in od pol 15. do 18. ure. Prodaja se vrši v Ljubljani v trgovini na Miklošičevi c. 34 v naslednjem vrstnem redu

Gramofonske plošče — velika izbira;
Orjaški gramofoni na električni pogon z dinamičnim zvočnikom za koncertne in društvene dvorane, restavracije, kavarne i. t. d. in nekaj manjših gramofonov;
Zvočniki dinamični in gramofonski deli;
Radio-aparati in radio-potrebnice;
Trgovski inventar, praktičen za vsako trgovino, se prodajajo tudi posamezni komadi.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami v naši neizmerni žalosti ob smrti naše nepozabne dobre mame, gospe

Terezije Židan

in ki so jo spremili na njeni zadnji poti, izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev.

Maša zadušnica se bo brala v petek, dne 18. januarja ob 7. uri zjutraj v cerkvi Sv. Jožefa.

Ljubljana, dne 16. januarja 1935. 1082

Zalujoča rodbina ŽIDAN-ova in sorodniki.

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše nad vse ljubljene soproge, zlate mamice, hčerke in tete, gospe

Minke Kopitar roj. Zupančič

soproge trgovca in posestnika

smo prejeli ogromno izrazov sočustvovanja bodisi brzojavnih, pismenih kot ustmenih, ki so nam bili v težkih urah v veliko uteho in tolažbo in za katere se vsem najlepše zahvaljujemo. Najlepša hvala tudi za številne vence in šopke, kateri so bili poklonjeni blagopokojni na poti v večnost za zadnje slovo.

Prav posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, posebno še preč. gosp. župniku Ivanu Lovšinu za številne obiske v njeni težki boleznii ter za vodstvo pogreba. Vsem, ki ste jo obiskovali in lajšali njeno bol, gospej Kesčević pa za obiske v Zagrebu.

Zahvaljujemo se vsem gg. zdravnikom (profesorjem, primarijem in asistentom) ter čč. sestram v Zagrebu, ki so se trudili jo ohraniti pri življenju, g. dr. Stanku Perparju, h kateremu smo se v boleznii morali pogosto zateči, da ji je lajšal bolečine.

Izkreno se zahvaljujemo vsem njenim bivšim sošolkam in bivšim poštnim koleginjam, dalje mnogostevilnim udeležencem pogreba, pevskemu društvu »Planina« za ganljive žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu, gg. trgovcem in njih zastopnikom, Sokolskemu društvu, gasilski četi, obema gg. carinikoma, finančni kontroli in orožništvu.

Vsem prav vsem ponovno tisočera hvala!

Planina pri Raketu, dne 15. januarja 1935.

1132

ZALUJOČI OSTALI.

Ivan Albrecht:

Na maršu v rezervno

(Iz dela »Vas na meje«)

»Bog je zadremal,« nahluli Andreja, »in mu je malo mar zate in za nas vse. Hudič je zdaj gospodar in nas bo vse ocvil na svojem črnem ražnju.«

Kakor v potrdilo se iz dalje zareži strojna.

»Si slišal, Andrej? Viš, tako moli smrt peklenjski očenaš —«

Tudi Naca samega stresa groza in se mu skoraj začne zapletati korak. Da, treba je noretiti, biti, uničevati, treba je razdirati in moriti, preden se človek da umoriti sam! O, naj se ne boji divja sila, ki zdaj vlada svet; Nac ji ne bo delal sramote! Preden bo v zadnjih krih otrdel, bo divjal in divjal, da bi bil lahko samemu vragu v ponos.

Jezno stisne pesti in dvigne obe roki hkratu, čes:

»Ne boš se režal, hudič, dokler so te še prožne —!«

Nato hlastno seže v malho in izvleče dve čutarici ruma.

»Pij, dečko,« ponudi Rahnetu, »da ne boš tako spalen in bled! Le pij, kar pij, kajti s pametjo, s srcem in z učenostjo ni zdaj nič —«

Ko se sam naloka, potrepla se Andreja: »Kaj boš žaloval, korenina brinjenal Pij, da pozabiš! In če bo treba kam daleč, boš od teh požirkov bolj krepko privrskal v nebesa —«

»Kje si pa dobil toliko pijače?« se mu smeje Rahne.

»Kje sem jo dobil? Ukradel sem jo, pošteno ukradel, kakor se spodobi. Oni od trena so jo ukradli iz skladišča, jaz pa njim. Pri belem dnevu sem jim strelil, pričo vseh sem natočil deset litrov ruma, pa me ni nihče videl. To je vojska, krščendusi. Se deda samega lahko ukradeš, pa bo mislil,

da je prišel Elija ponj, in te bo celo objel.« Kompanija se smeje. Nac deli rum na desno in levo, pije čvrsto tudi sam in krili z rokami, kakor da bi hotel v sunkovitih zamahih preplaviti to megleno morje in gorje, ki se skriva v njem.

»Dobro, pa pojdemo v rezervno. Nemara ima tam tren še kaj ruma —«

Onih, ki so blizu Naca, se bolj in bolj loteva pijanost. Tudi ubogi Andrej se čez malo že prešerno smeje, čes:

»Saj nazadnje res ni nič drugače, če joki ali se smeješ. Boga ne pozabimo, pa bo na koncu še vse prav!«

»H koncu je navadno zmeraj prav,« se roga Nac, »jaz sem pa le že videl, kako se je pogrebem krsta zasukala počez, ko so jo tlačili v jamo —«

Nekaj se jih zareži, nekaj jih je tako okroglih, da se jim že zahoče pesmi, dolgin pa le še deli rum, ko se zopet izmotajo iz teme obrisi hrbovskih vasi. Kompanija obstoji. Vojski se pripogibajo kakor veje v viharju. Suhljati poročnik preklinja govorci o zverinah, ki niso vredne niti vrvi, kaj šele svinah, kozobrabi narednik ponavlja »jawahle in pove, da se ne sme nihče sleči niti sezuti, kajti:

»Zabe pijane, ne mislite, da ste prišli sem vasovat! Vsak trenutek nam lahko prinese povelje, da gremo v bojno črto. Kako se boste pa borili, praseta natreskana, ko še puške ne morete držati v rokah —«

»Kaj gobezaš, seme hudičovo? Ali čes, da ti pokažem? skoči Nac in že drži puško za cev, ko ga prestreže Rahne:

»Pst, ta je vendar domač —«

»Mu že pokažem,« škriplje Nac. »Ruma nam daj, glista kocinasta, in kaj za pod zob, potlej po gobezaš —«

»Kuš!« sikne narednik, a se vendar rajši umakne, kakor da bi se kaj več menil z jeznim dolginom.

Nac se razkorači:

»Ugnali smo ga, zdaj pa lahko gremo spat —«

V neenakih skupinah se potaknejo vojski po praznih skednjih in zapuščenih hišah. Nac motovili z Rahnetom zadaj, čes:

»Pustiva šleve in počakajva —«

»Jaz bi rad spal —«

»Tele, ne bodi no! Jutri, pojutrišnjem te že nemara čaka večno spanje, pa boš zdaj tratil čas s tako neumnostjo —«

»Kaj pa hočeš?«

»Nocoj bomo ljubili!«

»Koga neki? Skale in blato —«

»E, že vidim, da nisi res mlad! V tvojih letih sem jaz kar vohal žensko in jo še zdaj. Na, pij in jej, da mi ne obnemoreš —«

In sedeta na kamnat plot in modrujeta. Nac da je že vse pregledal, ako se tudi še ni nikamor ganil. Ko so šli proti vasi, se mu je zdelo, da je videl žensko, ako ne celo dveh — Njega oči nikoli ne varajo. Rahne naj kar mirno gre z njim —

»Patruja naju lahko sreča —«

»Ji poveva, naj ne sili v nesrečo —«

Pijača vzame Rahnetu vso voljo, hkratu pa se drami v njem želja po nenavadnih dogodivščinah in se mu zdi kakor v indijanski povesti, ko odide z Nacem. Čudno, kako dolgina vodi nagon — Nikjer ni videti luči, vendar se enoletnik čez čas zave v nizki sobi, polni bencolovega dima in komaj toliko razsvetljeni, da oči za silo razlikujejo posamezne predmete. Nac sedi za mizo in ponuja dvema splašanim dekletoma svoje dobrate: rum, komis in marmelado.

»Nič se ne bojta! Kar jejta in pijta, saj smo ljudje —«

Dekletoma se z obrazov vidi pomanjkanje in se ne branita ponujanih dobrot. Da bosta morali zdaj odstop, pripovedujeta, in

da se bojita sami po svetu.

»Kakopak,« kima Nac. »Kam bosta hodila, ko smo zdaj prišli mi semkaj —«

In že objame starejšo, medtem ko potegne Rahnetu k mlajši.

»Le nič šikaniraj in javkanja, če ne —«

In kakor je dolg odnese žensko v kamro, kjer šele zamre njim ihteči jok. Mlajša, ki je ostala pri Rahnetu, se vsa trese.

»Lepo vas prosim, gospod, nikar — Davi sva izgubili mater —«

»Nič se ne boj, deklica,« se obzirno odmakne enoletnik in kakor v sanjah posluša mladenkino govorjenje. Ko so oblasti izpraznile vas, je nujna mati ležala že na smrtni postelji, zato so vse tri pustili tu. Strašno je — Saj niti niso v svojem. Nekdaj so pač imeli lastno kmetijo, tam spodaj v sosedni vasi, toda očeta je premetila pijača in je šlo vse na boben. Zdj nimata z Agato niti doma niti nobene žive duše, ki bi jima pomagala. Oče je že umrl, bratje so vsi pri vojakih — Davi so jima pokopali še mater. Skoraj leto dni je reva trpela in ni mogla ne živeti ne umreti. Bilo je hudo, vendar bi sestra rajši še bolj trpela, ako bi le mati ostala živa. Tako pa — Kam naj se z Agato sami deneta na svetu? In kaj hoče ta sloki vojak sestra? Čemu jo je odvelel?

»Kako je ime tvoji sestri?« mrazi Rahnet.

»Agata, kakor materi —«

»Nac!« se zdrzne enoletnik.

Dolgin zarečni.

»Pojdi, Nac, greva —«

Zdaj stopi ves razmršen na prag:

»Kaj se zmeraj sediš kakor zaljubljen golob? Pa daj meni, če sam nisi za nič!«

In hoče prijeti deklo, ki se plaho oklene enoletnika:

»Gospod, gospod, recite mu, naj me pusti — Agata, slišiš?« se ji v solzah topi glas.

»Agata, pojdi no sem —«

Starejša omahne v sobo. Bleda in izmučena stopi pred Naca:

»Pusti vsaj njo, zverina —«

Rahne omeni v pijani nagajivosti:

»Saj res, ko je pa bilo materi ime Agata —«

Dekle si z rokami zakrije obraz:

»Oh, ko bi mati vedela, kaj se je zgodilo —«

»Čenča!« zamahne Nac. »Saj si rekla, da ste je pokopali —«

»Nič ne maraj, Agata, da si le še živa,« drhti mlajša.

Nac se blodno ozre po sobi:

»Kakšna Agata?«

In gleda, gleda in nenadoma zatuli kakor ranjen vol:

»Ti —«

Mahoma se mu posveti in znoj mu stopi na čelo:

»Odkod je bila tvoja mati, deklo —?«

Dekleti se oglasila obe hkratu, Nac pa brez moči:

»O, jaz zver! Dekleti, ali ne poznata strica —? Seve, kako ga bosta poznali —!«

Joj, joj —«

Agata strmi:

»Stric Nac, stric —«

In kakor je obupana, se vrže na kolena in joče, joče —

Nac škriplje z zobmi. Rahne molči. Agatina sestra drhti:

»Kaj gorivita? Ali se vama blede? O, gospod, pojdite vendar po vojaškega zdravnika — Ta človek je zastrupil našo Agato —«

Zunaj se oglašajo koraki — Patruja —

»Hitro, hitro!« stopi v sobo mlad kadet.

»Zdoleti, kam sta se utaknila? Vse vaju išče — Gremo v postojanke —«

»Gremo, gremo,« blede Nac.

Dekleti jokata.

»Kaj pa je bilo?« vprašuje kadet Rahnet.

»Nečakinja je našel Nac,« pripoveduje enoletnik.

»Kaj misliš, v takih okolištinah?«

Koraki se izgube. V noč jih spremlja samo dekliski jok. (Konec.)

J E N E M A L I M O G L A S O M

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki lažejo službi. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ščitene se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

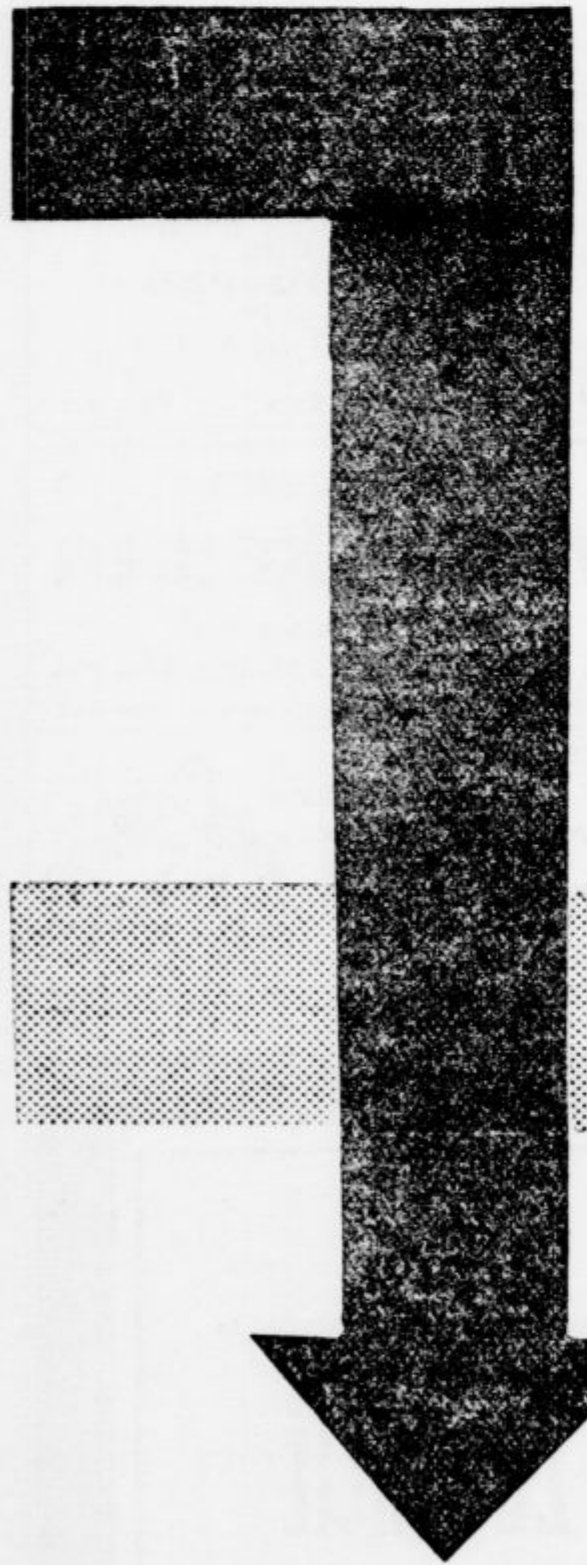
Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le. če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pisnu obemem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgornj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljalati na: Oglasi oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Naročnike »Jutra« stane posamezna številka lista, dostavljena na dom, povprečno le 1 Din. Naročnina na mesec znaša le 25 Din.

V nedeljo 20. januarja bo »Jutra« pričelo nov sijajno pisan in napet roman nenavadnih ljubezenskih usod iz povojnega življenja: »Pokonci glavo!« Roman je delo istega avtorja, kakor »Garragan«, ki so ga vsi tako hvalili. Novi naročniki »Jutra«, ki bodo list naročili za februar, bodo dobili zastoj use januarske številke z novim romanom.

ODDA SE V NAJEM RESTAVRACIJA

(menaža) OFICIRSKEGA DOMA v Ljubljani

Pogoji se dobijo od Upravnega odbora Oficirskega doma v Ljubljani, kateri prejema ponudbe do 10. februarja tega leta. 1134

Potniki

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika za dober predmet, s fiksnim plačilom, dobi stalno službo. Potrebno do 5000 Din. Kavcije. Ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod »Stalna služba 1035-5«.

1035-5

Zasluzek

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kateri stavbenik ni napravil hišo, da vama kot plačilo poleg denarja tudi zemljišče. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

1035-3

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za izdelovanje testenin izjem kulinarnega delavca. Ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod »Testenine«. 1031-1

Absolventa

trg. akademije s maturo, za uradnika sprejme takoj zavarovalnica v Ljubljani. Oferte na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zavarovalni uradnik«. 1036-8

Mlada postrežnica

pridna in poštena, išče službo za des dan. Švabičeva ulica 15, vrata 9. 1028-1

Inteligentne vajenke

za frizerski salon išče salon »Mila«, Ljubljana, Tyrševa cesta 7. 1031-44

Inteligentno dekle

za varenje v salonu Fetič, nasproti Zvezde. 1037-44

Samostojna kuharica

za vna hišna dela, ki govori nemško, dobi stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1036-1

Spretno gospodinjico

sprejme bufet k »Expres« aparatu. Ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod šifro »Ura«. 1034-4

Službe išče

Beseda 50 para, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Službo služkinje ištem v mestu ali na deželi. Vajena sem vseh gospodinjstvih del. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

1034-2

Natakarica

stara 31 let, zeli premožni službo — samo v boljši lokal. Ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod šifro »Mlada natakarica«. 1030-2

Gospodična

vajena vsakega pisarniškega dela, s svetelno prakso, z znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, išče primerno službo izven Ljubljane. Gre tudi na deželo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Marijiva in zanesljivca«. 1030-2

Mlada kuharica

samostojna, s večletnimi spretnostmi, išče fine kuharice in pomočnice, zeli premožni službo k manjši in boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod »Dobra plača«. 1032-2

Sobarica

iščeta službo. Nastopiti lahko takoj. Ponudbe na področje »Jutra« v Mariboru pod šifro »Tabor«. 1034-2

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivilsko vajenko

sprejme modni salon Augustin, Gajeva ulica 8, pritrilje, desno. 1032-41

Prodaj

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroške drsalke

»Eisblume«, dobro ohranjene, se pocieni prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1038-6

Razprodaja moških klobukov

globoko pod tovarniško ceno — zelo ugodno tudi za trgovce — pri Tanko, Stari trg 4. 1041-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto Fiat

500 A, ki troši zelo malo bencina, prodam ali zamenjam za dobro vino. Vprašati v garaži v Kapetliški ulici št. 3, kjer se odda v najem lepo stila dšča za garažo. 932-20

Kupim

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Decimarno tehtnico za 500 kg nosilnosti, kupim s ušči ali brez njih — J. Lavrič, Ljubljana, Čonkarjevo nabrežje št. 1. 1036-7

Posest

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izvrstna naložba denarja v trgovsko hišo s vpejane trgovino, na zelo prometni točki tik Ljubljane se nudi z nakupom hiše, zalogo in inventarja. Plačilni pogoji ugodni. — Event. odjem trgovine tudi v najem. Informacije v oglasnem oddelku »Jutra« ali pa ponudbe pod šifro »Tik mesta« na oglas. oddelk »Jutra«. 672-30

Hišo v Kranju

novozidano, s 4 stanovanji, 800 m² vrta in dvorišče, prodam po ugodni ceni. Vranem tudi hranilne knjižice Ljudske hran. v Kranju. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1035-30

Vrednote

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 1031-35

Pohištvo

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jedilnico (iz koevo) po izredno nizki ceni proda D. Lancos, Wolfova ulica št. 12. 1037-12

Več spalnih foteljev otoman in Couch divanov ugodno proda E. Zakrajšek, Šelemborgova ulica 4. 830-12

Kapital

Beseda 1 Din, davk 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poverilko (ce) uradno na vsako mesto Jugoslaviji. — Poslovi bankarski i oplatni. — Zarada odlična. — Samo pisмено javiti se za markom za odgovor: Depozitni bancl. Beograd, poš. fah 437. 268-16

Posredujem denar na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka 12, telefon 36-10 45-16

Vložnice vseh bank

nakup, prodaja in zaloga, vseh vrst posojila kulantno in zanesljivo: »FINANCER«, Zagreb, Hlica 9 — telefon inter. 44-99. Naložila z deželo se izvršujejo takoj. 932-16

Družabnika

ali finansirja ištem za manjšo, dobro vpejane domačo tovarno z dobrimi odjemalci, katera bi se lahko povečala in z deželo preselila v Ljubljano ali okolice. — Lastniki hiš s večjimi prostori (sobe) in gotovino pristopijo lahko k obratu tudi brez sodelovanja. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Najkasneje 1. II. 35.« 1035-29/2

Hranilno knjižico

v vrednosti 15.000 Din kupim od kateregakoli denarnega zavoda v dravski banovini. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1037-36

Vložne knjižice

Jadransko-podnarske banke, kupim do vsote Din 50.000. Resno ponudbe na oglas. oddelk »Jutra« pod šifro »Denar«. 1034-36

Vložne knjižice

cca 80.000 Mestne in cca 40.000 Ljudske, kupim najugodnejše prot. na tako/30/30/30. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1035-36

Oblacila